Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Rok III. **Nr 2.**

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WILEŃSKIEGO

WYDAWANY Z FUNDUSZÓW NAUCZYCIELSTWA OKRĘGU.

Wilno, dnia 1 maja 1926 r.

Redakcja i Administracja:
Wilno, Wolana 10. Kuratorjum Okr. Szk. Wil. Konto P. K. O. Nr. 30.466.

Pojedyncze numery do nabycia w Księgarni Stow. Naucz. Pol. w Wilnie ul. Królewska Nr. 1.

TREŚĆ:

21.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 22 marca 1926 r.

w sprawie regulaminu Rad Pedagogicznych w państwowych szkołach średnich ogólnokształcących.

Dołączony regulamin Rady Pedagogicznej gimnazjum państwowego wchodzi w życie z dniem 1 maja 1926 roku.

Równocześnie tracą moc wszelkie dotychczasowe przepisy, sprzeczne z postanowieniami tego regulaminu.

Warszawa, dnia 22 marca 1926 r. (L. II 2440/26).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

(—) *St. Grabski.*

Załącznik do Rozporządzenia L. II. 2440/26

Regulamin Rady Pedagogicznej Gimnazjum Państwowego.

Określenie Rady Pedagogicznej, zadania jej i skład.

§ 1. Rada Pedagogiczna jest urzędowym organem wewnętrznego życia szkolnego, współdziałającym z dyrektorem w sprawach wychowawczych i dydaktycznych. W pewnych wypadkach dyrektor może odwoływać się do współpracy Rady Pedagogicznej i w sprawach administracyjnych.

Rada Pedagogiczna dla owocniejszej pracy może wyłaniać z siebie: Radę wychowawców oraz komisje specjalne, jak: klasowe, przedmiotowe (naukowe) i t. d.

Dyrektor ma obowiązek czuwać, aby działalność Rady Pedagogicznej, Rady wychowawców oraz komisyj specjalnych była zgodna z obowiązującemi przepisami i zarządzeniami.

§ 2. Do zakresu działania Rady Pedagogicznej należy:

a) omawianie sposobów wprowadzania w życie zarządzeń władz;

b) troska o podnoszenie poziomu wychowawczego, w szczególności: obmyślanie środków oddziaływania na młodzież i organizacja należytej opieki nad nią nietylko w szkole, ale i poza szkołą; obmyślanie dróg celowej współpracy domu i szkoły i t. d.;

c) troska o podnoszenie poziomu naukowego, w szczególności: obmyślanie sposobów należytego wykonywania obowiązujących programów szkolnych, uzgadnianie pracy dydaktycznej nauczycieli, ustalanie właściwego ich stosunku do pracy młodzieży i t. d.;

d) ocena postępów i sprawowania młodzieży, sprawy przyjmowania i usuwania uczniów ze szkoły w zakresie, wskazanym w § 3;

e) rozważanie, celem powzięcia ostatecznej uchwały, wniosków, przedstawianych przez Radę wychowawców i komisje specjalne lub poszczególnych członków Rady Pedagogicznej;

f) występowanie za pośrednictwem dyrektora do władz szkolnych z odpowiedniemi wnioskami, dotyczącemi spraw wychowania i nauczania.

§ 3. Jednomyślna uchwała Rady Pedagogicznej w sprawie wydalenia ucznia w drodze dyscyplinarnej wchodzi natychmiast w życie. Uchwała, której nie powzięto jednomyślnie, wymaga zatwierdzenia Kuratorjum. Ucznia, którego taka uchwała dotyczy, Rada Pedagogiczna zawiesza niezwłocznie w uczęszczaniu do szkoły, przytem sprawa jego dalszego pobytu w szkole uważa się przez okres czasu aż do chwili otrzymania odpowiedzi z Kuratorjum za nierozstrzygniętą. W razie potrzeby zarządzenie natychmiastowego zawieszenia w uczęszczaniu do szkoły może wydać dyrektor, nie czekając na uchwałę Rady Pedagogicznej.

Uchwała, usuwająca ucznia z końcem roku szkolnego za niedostateczne postępy, nie wymaga zatwierdzenia Kuratora, o ile uczeń 1) nie uzyskał promocji po dwuletnim pobycie w tej samej klasie lub 2) miał niedostateczne oceny roczne z większości przedmiotów, a rodzice zostali uprzedzeni piśmiennie przynajmniej na 6 tygodni przed końcem roku szkolnego.

§ 4. Rada Pedagogiczna składa się: z dyrektora, ze wszystkich nauczycieli przedmiotów, objętych obowiązującym programem danego zakładu, oraz lekarza szkoły.

Przewodniczącym Rady jest dyrektor. W wyjątkowych wypadkach dyrektor może powierzyć przewodniczenie na posiedzeniu jednemu z członków Rady Pedagogicznej.

Rada Pedagogiczna powierza na rok funkcje sekretarza Rady jednemu z wybranych z pośród siebie członków.

Wszyscy członkowie są obowiązani bywać na posiedzeniach Rady Pedagogicznej i przebieg obrad zachować w tajemnicy.

Posiedzenia Rady Pedagogicznej, uchwały.

§ 5. Posiedzenia plenarne (zwyczajne) Rady Pedagogicznej odbywają się kilka razy do roku, przynajmniej jednak 5 razy, w tem obowiązkowo pierwsze na początku roku szkolnego, ostatnie z końcem roku szkolnego.

§ 6. O dokładnej dacie takiego posiedzenia przewodniczący zawiadamia okólnikiem wszystkich członków Rady, przynajmniej na trzy dni wcześniej, podając zarazem porządek dzienny posiedzenia.

§ 7. Poza tem Rada Pedagogiczna odbywać może w miarę potrzeby nadzwyczajne posiedzenia plenarne, które zwoływane są: 1) z polecenia władz szkolnych, 2) z inicjatywy dyrektora gimnazjum jako przewodniczącego, 3) na podstawie uchwały poprzedniego posiedzenia Rady Pedagogicznej i 4) na życzenie przynajmniej $^{2}/_{5}$ ogółu członków Rady Pedagogicznej, wyrażone na piśmie ze wskazaniem przedmiotu obrad.

O posiedzeniach nadzwyczajnych przewodniczący zawiadamia, podobnie jak o zwyczajnych, z tem, że w wypadkach nagłych może nie przestrzegać terminu, wskazanego w § 6-tym.

§ 8. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów. Przewodniczący bierze udział w głosowaniu. W razie równości głosów przeważa zdanie, za którem opowiedział się przewodniczący.

§ 9. Uchwały Rady Pedagogicznej są prawomocne przy obecności $^{2}/_{3}$ ogółu członków i obowiązują również nieobecnych.

§ 10. Dyrektorowi przysługuje prawo zawieszenia uchwały Rady Pedagogicznej, o ileby doszedł do wniosku, że uchwała sprzeciwia się obo-

wiązującym przepisom i zarządzeniom, lub że wymaga tego dobro szkoły, jak również — prawo ponownego oddania danej sprawy pod rozwagę Rady Pedagogicznej.

W wypadku zawieszenia uchwały dyrektor odwołuje się do Kuratorjum.

§ 11. Z przebiegu obrad Rady Pedagogicznej spisuje się protokóły. W ważniejszych sprawach (do których zaliczają się sprawy przyjmowania, usuwania i promowania uczniów) protokół winien zaznaczać ile głosów opowiedziało się za przyjętą uchwałą, a ile przeciw. Votum seperatum, odpowiednio umotywowane, wnosi się również do protokółu. Protokół z poprzedniego posiedzenia winien być odczytany na początku najbliższego posiedzenia i po przyjęciu przez zebranych podpisany przez przewodniczącego i sekretarza.

Rada wychowawców.

§ 12. Wyłoniona z Rady Pedagogicznej (patrz § 1) Rada wychowawców składa się ze wszystkich opiekunów klasowych, prefektów, lekarza szkoły i wychowawców specjalnych (opiekunów organizacyj uczniowskich i t. d.) z dyrektorem na czele.

§ 13. Zakres działania Rady wychowawców określa Rada Pedagogiczna.

W każdym razie do zakresu tego należą następujące sprawy:

a) rozważanie środków, celem wykonania uchwał Rady Pedagogicznej w dziedzinie wychowania;

b) przygotowywanie wniosków na Radę Pedagogiczną w zakresie spraw, wyznaczonych przez dyrektora lub Radę Pedagogiczną, jako też wniosków samoistnych w zakresie spraw wychowawczych;

c) stosownie do uznania dyrektora—decydowanie w pilnych sprawach wychowawczych.

§ 14. W szczególności Rada wychowawców:

a) układa w ramach przepisów ogólnych oraz omawia regulaminy szkolne celem skuteczniejszego stosowania ich w praktyce;

b) proponuje rozkład pracy wychowawczej w szkole;

c) rozważa sprawowanie się młodzieży i szuka środków zaradczych w razie dostrzeżonych wykroczeń;

d) rozważa sprawy stypendjów, zwolnień od opłat szkolnych i t. d. i przedstawia kandydatów;

e) zastanawia się nad sprawami życia społecznego i towarzyskiego w szkole, przygotowuje obchody okolicznościowe w szkole lub poza szkołą i t. p.

§ 15. Rada wychowawców zbiera się możliwie najczęściej. Obrady odbywają się według zasad, ustalonych w odpowiednich paragrafach, dotyczących Rady Pedagogicznej. W szczególności członków Rady wychowawców obowiązuje w myśl § 4 zachowanie w tajemnicy przebiegu obrad.

§ 16. W szkole, posiadającej więcej niż jeden wydział albo mieszczącej się w dwu lub kilku lokalach, mogą istnieć dwie Rady wychowawców, a nawet więcej, stosownie do uznania Rady Pedagogicznej.

Komisje.

§ 17. *Komisje klasowe* składają się z nauczycieli danej klasy (danych klas) oraz ewentualnie lekarza szkoły i zbierają się pod przewodnictwem dyrektora lub upoważnionego przezeń opiekuna klasowego kilka razy do roku, przedewszystkiem celem omówienia postępów danej klasy i ustalenia ocen okresowych i rocznych lub załatwienia mniej ważnych spraw dyscyplinarnych.

Komisję klasową zwołuje dyrektor lub w porozumieniu z nim opiekun klasowy.

§ 18. *Komisje przedmiotowe* (*naukowe*) składają się z nauczycieli tego samego przedmiotu, względnie grupy przedmiotów pokrewnych i mają za zadanie wzajemne informowanie się o potrzebach w zakresie nauczania danego przedmiotu i szczegółowe porozumiewanie się co do pracy nad nim, względnie obmyślanie sposobów wytwarzania harmonijnego ustosunkowania dwu lub kilku przedmiotów, oraz zgłaszanie odpowiednich wniosków na Radzie Pedagogicznej.

§ 19. Poza tem Rada Pedagogiczna, zgodnie z § 1 niniejszego regulaminu, może wyłaniać z siebie inne komisje specjalne, np. komisję wychowania fizycznego, lub zlecać poszczególnym swym członkom określone czynności.

§ 20. O ile dyrektor nie jest obecny na zebraniu komisji, przewodniczący zebrania winien go niezwłocznie poinformować o przebiegu i wynikach obrad.

22.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

do Kuratorjów Okręgów Szkolnych, oraz Dyrekcyj i nauczycielstwa szkół średnich ogólnokształcących

w sprawie nowego regulaminu egzaminów dojrzałości.

Z dniem 1 marca r. b. zaczyna obowiązywać na obszarze Rzeczypospolitej nowy regulamin gimnazjalnych egzaminów dojrzałości, ogłoszony w Nr. 2, poz. 8 „Dziennika Urzędowego Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego" z 15. I. 1926. Wydanie tego regulaminu ma na celu nietylko ujednostajnienie stosunków, lecz również przeprowadzenie pewnych zasadniczych wskazań, dotychczas w danej dziedzinie pracy jeszcze niestosowanych.

Regulamin przewiduje trzy główne rodzaje egzaminu dojrzałości: egzamin zwyczajny, egzamin rozszerzony i egzamin dla eksternów. Charakter egzaminu dla eksternów, oraz egzaminu rozszerzonego, który mają zdawać uczniowie określonej grupy szkół niepaństwowych z prawami niepełnemi, nie odbiega znacznie od zasad dotychczasowych. *Abiturjenci wszystkich gimnazjów państwowych i znacznej większości szkół niepaństwowych z prawami gimnazjum państwowego zdawać będą natomiast egzamin odmienny — „egzamin zwyczajny", którego właściwości i cele wymagają specjalnego oświetlenia i podkreślenia.*

Jedną z zasadniczych cech zwyczajnego egzaminu dojrzałości jest *niewielka liczba przedmiotów egzaminacyjnych*. Drugą — *możność wyboru przedmiotów* w granicach, zakreślonych ogólnym kierunkiem nauki w danym wydziale gimnazjum a niedopuszczających zarazem do rozproszenia i braku celowości w tworzonych kombinacjach. W ten sposób abiturjenci tej samej szkoły nie będą zdawali wszyscy z tych samych przedmiotów; każdy z nich, zgodnie z odpowiedniemi wskazówkami regulaminu, określa dziedzinę, która możliwie najlepiej odpowiada jego zamiłowaniu i uzdolnieniom.

Zmniejszenie liczby przedmiotów łącznie z zastosowaniem zasady ich wyboru pozwoli na bardzo wydatne zaoszczędzenie czasu i sił zarówno młodzieży jak egzaminatorów; znaczenie ekonomiczne i higjeniczne tego faktu nie wymaga bliższych wyjaśnień. Właściwa doniosłość nowego systemu tkwi jednak w czem innem. Celem egzaminu dojrzałości według tego systemu ma być *nie* sprawdzenie raz jeszcze, po szeregu lat pobytu w szkole, czy uczeń zapamiętał możliwie największy zasób wiadomości i osiągnął w wielkiej liczbie działów nauki jakąś znośną sprawność, lecz stwierdzenie, *czy jest pewna liczba przedmiotów, do których okazał zamiłowanie, w które włożył dużo pracy i które opanował na prawdę, t. j. w stopniu odpowiadającym wymaganiom nie minimalnym tylko, lecz większym i poważniejszym.* Nie wyszukiwanie tego, czego kandydat nie umie i w czem jest niedołężny, lecz badanie co umie i potrafi, więcej nawet: co umie *najlepiej* i w czem jest *najbardziej* biegły, stać się winno obecnie główną treścią egzaminu.

Nowy system umożliwi głębsze poznanie ogólnego rozwoju umysłowego abiturjenta i jego indywidualnych zalet umysłowych; wytworzy też większą barwność i żywość w całym przebiegu egzaminu.

Z powyższych wyjaśnień wynika, że do egzaminów, przeprowadzonych według tego systemu, musi być stosowana inna miara: zmniejszenie liczby przedmiotów egzaminacyjnych i zastosowanie zasady wyboru *winny bezwzględnie pociągnąć za sobą znaczne podniesienie poziomu wymagań.* Urzeczywistnienie tego postulatu w całej pełni może w czasie najbliższym nasunąć pewne trudności, poczynając jednak od *okresu egzaminacyjnego, przypadającego na koniec roku szkolnego 1926/27*, Komisje egzaminacyjne winne wykonywać już *w całej rozciągłości zamierzenia*, oświetlone w niniejszym okólniku.

Zmiana charakteru egzaminu nie upoważnia oczywiście ucznia do zlekceważenia i zaniedbania jakiegokolwiek przedmiotu, pozostającego poza dziedziną, badaną na egzaminie; winien on poza jej granicami osiągnąć przynajmniej minimalny poziom dostateczny i w pewnych tylko wypadkach, przewidzianych regulaminem, może ogólnym rozwojem i wyraźnie lepszą sprawnością w paru innych działach wynagrodzić braki w opanowaniu jednego z przedmiotów nauki szkolnej, bez obowiązku „poprawiania" oceny z tego przedmiotu. Rozstrzyganie tych spraw należy do zakresu działania *szkoły*; to też *nowy system wkłada na nią donioślejszą jeszcze i poważniejszą niż dawniej, odpowiedzialność za poziom wymagań i ocenę postępów młodzieży.*

Niezwłocznie po ogłoszeniu nowego regulaminu Dyrekcje szkół średnich winny zapoznać uczniów klasy VIII z paragrafami, które dotyczą bezpośrednio młodzieży, wyjaśnić należycie jego myśli ogólne i ważniej-

sze szczegóły, a zwłaszcza oświetlić to wszystko, co odbiega od praktyki dotychczasowej na danym terenie. Odpowiednie informowanie młodzieży w przyszłości przewidziane jest w § 20-ym regulaminu.

Warszawa, dnia 19 stycznia 1926 r. (L. II. 840/26)

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
(—) St Grabski

23.

OKÓLNIK

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
Do Kuratorjów Okręgów Szkolnych

w sprawie interpretacji i wykonywania niektórych paragrafów „Regulaminu gimnazjalnych egzaminów dojrzałości".

Ponieważ po ogłoszeniu nowego „Regulaminu gimnazjalnych egzaminów dojrzałości" (Nr. 2/164) Dziennika Urzędowego Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, poz. 8) zwrócono się do Ministerstwa z zapytaniami, dotyczącemi interpretacji i wykonywania niektórych paragrafów, Ministerstwo podaje poniżej do wiadomości i stosowania następujące wyjaśnienia i uzupełnienia.

1. Jak wynika z treści §§ 15, 49 i 71 regulamin przewiduje wydawanie w warunkach określonych w tych paragrafach, *świadectw dojrzałości z jedną oceną niedostateczną.* Możność wynagrodzenia w pewnych wypadkach braków w opanowaniu jednego z przedmiotów nauki szkolnej, bez obowiązku „poprawiania" oceny z tego przedmiotu, została wyraźnie zaznaczona w okólniku z d. 19 stycznia r. b. L. 11.840/26 (N. 4/166) Dziennika Urzędowego Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, (poz. 27).

2. Uczniowie szkół państwowych i niepaństwowych z prawami gimnazjum państwowego, którzy nabyli już przed dniem 1 marca r. b. na zasadzie przepisów, obowiązujących przed tym dniem na danym terenie, prawo do zdawania egzaminu dojrzałości w charakterze ucznia szkoły, prawa tego na mocy § 16 nie tracą i zdają w bieżącym roku szkolnym egzamin zwyczajny lub rozszerzony, zależnie od uprawnień szkoły.

3. Zgodnie z celemi egzaminu i myślami przewodniemi regulaminu z *każdego przedmiotu egzaminacyjnego* w znaczeniu określonem w §§ 21, 22, 67 i 70 *winien zasadniczo egzaminować jeden członek Komisji Egzaminacyjnej.* Dwu egzaminatorów można wyznaczać w wypadkach następujących: 1) gdy dany przedmiot egzaminacyjny został rozdzielony w klasie VIII szkoły państwowej lub niepaństwowej z pełnemi prawami gimnazjum państwowego pomiędzy dwu nauczycieli (por. § 3 regulaminu); 2) gdy powołanie egzaminatora, obejmującego należycie całość zadania, powodowałoby większe trudności. Jeżeli jeden przedmiot egzaminacyjny jest podzielony między dwu egzaminatorów, każdy z nich, jako członek Komisji Egzaminacyjnej, ma przy głosowaniu jeden głos, z zastosowaniem zasad i ograniczeń, wskazanych w § 7.

4. Jeżeli w danej szkole państwowej lub niepaństwowej z prawami gimnazjum państwowego niema nauki *religji* wyznania niekatolickiego,

dyrekcja szkoły winna przed posiedzeniem, przewidzianem w § 14 regulaminu, zażądać od każdego z uczniów tego wyznania zaświadczenia gminy wyznaniowej lub nauczyciela religji danego wyznania w innej szkole średniej lub powszechnej, że uczeń jest obeznany (dostatecznie, dobrze lub bardzo dobrze) z zasadami wiary i kultu. Na zasadzie tego zaświadczenia i zależnie od jego brzmienia należy ustalić na wzmiankowanem posiedzeniu ocenę z religji, braną w rachubę przy załatwianiu sprawy dopuszczenia i sprawy zwolnienia od egzaminu ustnego (a więc zastępującą zwykłą ocenę *roczną* z klasy VIII, względnie oceny roczne z klas VII i VIII).

Jeżeli wyznaczenie do Komisji Egzaminacyjnej egzaminatora z religji danego wyznania niekatolickiego nasuwa większe trudności Kuratorjum zarządza:

a) w zastosowaniu do arbiturjentów tego wyznania, zdających egzamin zwyczajny lub rozszerzony — by Komisja Egzaminacyjna uznała ocenę, ustaloną według powyższej wskazówki dla każdego z nich, za ostateczną, również wówczas, gdy ocena ta jest niższa od dobrej;

b) w zastosowaniu do kandydatów tego wyznania, zdających egzamin dojrzałości w charakterze eksternów — by Komisja Egzaminacyjna poprzestała w każdym takim wypadku na świadectwie o charakterze, wyżej opisanym, i oparła na niem, również bez egzaminowania z religji, ocenę dostateczną.

Abiturjenta szkoły państwowej lub niepaństwowej z prawami gimnazjum państwowego, który się uczył w niej religji niekatolickiej i nie uzyskał zwolnienia od egzaminu, należy egzaminować z religji według programu, istotnie w szkole stosowanego. Jeżeli kandydat zdaje z religji niekatolickiej jako ektstern, stosować należy do chwili wydania odpowiednich zarządzeń ogólnych zakres, proponowany przez powołanego egzaminatora i zatwierdzony przez przewodniczącego Komisji.

5 Tematy z *historji* jako przedmiotu egzaminu piśmiennego nie obejmują nauki o Polsce współczesnej; propozycje w tym zakresie, przesyłane do Kuratorjum, winny pochodzić od nauczyciela historji; wypracowania poprawia i ocenia w myśl § 34 również nie polonista, lecz nauczyciel historji, *uwzględniając jednak przytem nietylko treść, lecz i formę językową*. Wymagania co do formy winny być zasadniczo nie niższe, niż przy ocenie wypracowań z języka polskiego.

6. Wybór rodzaju wypracowań z *języka obcego nowożytnego*, pisanych na egzaminach zwyczajnych i rozszerzonych, ma należeć w każdym wypadku do Kuratorjum Okręgu Szkolnego, które będzie wyznaczało dla Komisji, mających egzaminy piśmienne w pewnym terminie, bądź trzy teksty obcojęzyczne do opowiedzenia po przeczytaniu, bądź 6 tematów do samodzielnego opracowania, bądź — dla arbiturjentów, zdających egzamin typu neohumanistycznego — 3 teksty do przetłumaczenia. W ciągu egzaminów przedwakacyjnych w bieżącym roku szkolnym należy stosować wyjątkowo inną procedurę. Kuratorjum prześle 2 teksty do opowiedzenia (lub przetłumaczenia — gdy chodzi o egzamin typu neohumanistycznego) i 3 tematy do opracowania.

W myśl § 25 dyrektor szkoły, której uczniowie zdają egzamin zwyczajny lub rozszerzony, wybiera po porozumieniu się z odpowiednim na-

uczycielem klasy ósmej bądź jeden z dwu tekstów, bądź trójkę tematów do opracowania; w drugim wypadku, zgodnie z §§ 21 i 22, abiturjent wybiera dowolnie jeden z nich.

§ 23 uzupełnia się w zastosowaniu do nauczyciela języka obcego nowożytnego w taki sposób, że poczynając od r. s. 1926/27 nauczyciele tego przedmiotu winni nadsyłać 2 tematy do samodzielnego opracowania i 1 tekst do opowiedzenia (względnie przetłumaczenia).

7 a) Jeżeli w klasie VIII danej szkoły typu matematyczno-przyrodniczego *chemja* stanowi w ciągu roku szkolnego osobny przedmiot nauczania, należy ją również uważać za *osobny przedmiot* przy dopuszczaniu na zasadzie § 15 do egzaminu dojrzałości. Gdyby się zdarzyło, że chemja należy w takim samym charakterze do kursu klasy VIII szkoły typu humanistycznego lub nowego klasycznego, winno się przy dopuszczaniu do egzaminu dojrzałości na zasadzie § 15 łączyć ten dział z fizyką w jedną całość i ustalać jedną wspólną ocenę roczną.

b) Tematy wypracowań piśmiennych, zgodnie z tekstem punktów I D, II D, IIIa D, IIIb D, § 21-go i odpowiednich ustępów § 22-go, winny być zawsze zaczerpnięte jedynie z *fizyki w ścisłem znaczeniu*.

c) Jeżeli w klasie VIII-ej szkoły, której abiturjenci zdają egzamin zwyczajny lub rozszerzony typu matematyczno-przyrodniczego, *chemja stanowi odrębny przedmiot nauczania*, to od egzaminu ustnego z tego przedmiotu zwalnia się jedynie takiego abiturjenta, który ma ocenę co najmniej dobrą z wypracowania piśmiennego z fizyki oraz co najmniej dobrą ocenę roczną z chemji. Przykłady: 1) abiturjent, mający dobrą ocenę roczną z fizyki, dostateczną z chemji, oraz ocenę dobrą z wypracowania fizycznego, jest zwolniony od części ściśle fizycznej egzaminu ustnego, zdaje z chemji; 2) abiturjent, który ma z fizyki roczną ocenę dostateczną, z chemji dobrą i otrzymał za wypracowanie piśmienne z fizyki ocenę dobrą zdaje z fizyki, jest zwolniony od egzaminu ustnego z chemji; 3) abiturjant, który ma z fizyki i chemji oceny roczne dobre, ale za wypracowanie piśmienne otrzymał ocenę dostateczną, zdaje *całkowity* egzamin ustny z fizyki wraz z chemją. Całkowity egzamin ustny zdaje również abiturjent, który nie zdawał egzaminu piśmiennego z fizyki.

Wówczas gdy abiturjenci zdają egzaminy zwyczajne i rozszerzone typu humanistycznego, nowego klasycznego i neohumanistycznego, oraz w tym wypadku, gdy w klasie VIII-ej szkoły, której abiturjenci zdają egzamin zwyczajny lub rozszerzony typu matematyczno-przyrodniczego, chemja nie jest osobym przedmiotem nauczania, *należy zwalniać tylko od całkowitego egzaminu ustnego z fizyki wraz z chemją* i brać przytem w rachubę takie oceny roczne z klasy VIII względnie z klas VII i VIII (por. § 39), które bądź są ocenami tylko z fizyki, o ile w danej klasie nie było działu chemicznego, bądź obejmują prócz fizyki w ścisłem znaczeniu także chemję, choćby chemja była w danej klasie osobno opracowywana lub powtarzana. Ustalenie w razie potrzeby specjalnych ocen do tego celu winno być dokonane przed dopuszczeniem do egzaminu dojrzałości.

d) We wszystkich wypadkach gdy *„fizyka wraz z chemją"* należy do przedmiotów egzaminu danego kandydata, Komisja Egzaminacyjna ustala według § 47 *jedną wspólną ocenę ostateczną*, która się wpisuje do świadectwa dojrzałości. Jeżeli fizyka wraz z chemją nie została wybrana przez kandydata, zdającego egzamin zwyczajny, w rubryce świadectwa

dojrzałości, następującej po ocenach z przedmiotów egzaminacyjnych, umieszczać należy zasadniczo jedną roczną ocenę z klasy VIII; odchylenie od tej zasady t. j. umieszczanie dwu osobnych ocen z fizyki i chemji jest dopuszczalne jedynie w szkołach typu matematyczno-przyrodniczego z wyraźnie wyodrębnioną nauką chemji w klasie VIII.

8. Podczas egzaminów piśmiennych nie wolno naogół dawać wyjaśnień i uzupełnień poza temi, które są ewentualnie zawarte w otrzymanym tekście tematu. W razie wyjątkowej potrzeby na udzielenie dodatkowych wyjaśnień egzaminator winien uzyskać zgodę przewodniczącego lub zastępującego go dyrektora szkoły i wyjaśnienia te należy zaprotokółować.

9. W końcu § 35-go poprawić należy omyłkę, polegającą na przytoczeniu § 47-go zamiast § 37-go.

10. Według § 53 świadectwo dojrzałości są obowiązani podpisać wszyscy członkowie Komisji Egzaminacyjnej, głosujący w sprawach danego kandydata — mogą jednak je również podpisać inni członkowie Komisji Egzaminacyjnej.

11. Do świadectwa dojrzałości nie należy wpisywać ocen z przedmiotów nieobowiązkowych.

12. Pierwszy ustęp § 54 stosuje się do ucznia, który po niezdaniu egzaminu dojrzałości nie uczęszcza dalej do szkoły. Kandydat taki może zdawać egamin dojrzałości powtórnie bądź z abiturjentami tej samej szkoły, bądź przed Komisją Egzaminacyjną dla abiturjentów innego gimnazjum, bądź przed specjalną Komisją Egzaminacyjną dla tej kategorji zdających z różnych szkół zależnie od decyzji Kuratorjum. Wyrazy: „z temi samemi zwolnieniami od egzaminów ustnych, niezależnemi od wyniku egzaminów piśmiennych" rozumieć należy w sposób następujący: przy zdawaniu egzaminu po raz pierwszy kandydat może uzyskać 1) zwolnienia, zależne od wyniku egzaminów piśmiennych, 2) zwolnienia, od wyniku tych egzaminów; przy przystępowaniu do egzaminu po raz drugi korzysta ze zwolnień drugiej kategorji, zwolnienia zaś, zasadniczo zależne od wyniku egzaminów piśmiennych, może uzyskać dopiero na podstawie odpowiednich wyników nowych egzaminów piśmiennych. Zgodnie z tem np. kandydat, który przy zdawaniu po raz pierwszy rozszerzonego egzaminu dojrzałości nowego typu klasycznego uzyskał zwolnienia od egzaminów ustnych a) z języka polskiego na zasadzie dobrej oceny rocznej i dobrej oceny wypracowania piśmiennego, b) z języka obcego nowożytnego na zasadzie tylko ocen rocznych z klas VII i VIII, przy zdawaniu powtórnem będzie zgóry zwolniony od egzaminu z języka obcego nowożytnego, nie ma jednak zapewnionego zwolnienia od egzaminu ustnego z języka polskiego i zwolnienia tego istotnie nie uzyska, jeżeli otrzyma jako wynik powtórnego egzaminu piśmiennego z tego przedmiotu ocenę tylko dostateczną lub niedostateczną. Kandydaci, zdający egzamin zwyczajny lub rozszerzony na zasadzie § 54, otrzymują takie same świadectwa dojrzałości, jak abiturjenci szkół.

Zaznacza się również, że pierwszy ustęp § 54 stosuje się tylko do kandydatów, którzy zdają na podstawie nowego „Regulaminu gimnazjalnych egzaminów dojrzałości" przewidziane w tym regulaminie egzaminy zwyczajne i rozszerzone, nie stosują się zaś do egzaminów, zdawanych przed jego wejściem w życie. Kandydaci, którzy na zasadzie przepisów, obowiązujących na danym terenie przed dniem 1 marca r. b., nabyli pra-

wo do powtarzania egzaminu dojrzałości w charakterze abiturjentów, zachowują to prawo do dnia 1 lipca 1927 r. i do tej chwili mogą zdawać egzaminy według tych przepisów.

Końcowy przepis § 54 rozumieć należy w ten sposób, że każdemu kandydatowi przysługuje prawo zdawania egzaminu dojrzałości trzy razy po wejściu w życie nowego regulaminu, choćby nawet zdawał już przed tym terminem jednorazowo lub kilkakrotnie.

13. Każdy z egzaminów uzupełniających, przewidzianych w §§ 74 i 75 regulaminu, winien się odbywać przed osobną Komisją Egzaminacyjną i zawsze dopiero po zdaniu przez danego kandydata egzaminu dojrzałości. Uczniowie klasy VIII mogą jednak składać za pośrednictwem dyrekcji szkoły, w terminie, wskazanym w § 13, podania o dopuszczenie do egzaminu tego rodzaju, Kuratorjum zaś może utworzyć Komisję specjalną całkowicie lub częściowo z członków odpowiedniej Komisji Egzaminacyjnej, prowadzącej egzamin dojrzałości, i upoważnić ją do działania zaraz lub w krótkim czasie po ukończeniu przez danych kandydatów egzaminu dojrzałości. Świadectwo winno być zawsze osobne, według wzoru, wskazanego w regulaminie.

Oprócz egzaminu uzupełniającego z pełnego kursu języka łacińskiego w wydziale humanistycznym, przewidzianego w § 74, Kuratorjum Okręgu Szkolnego może urządzać w czasie, jaki uzna za stosowny, egzamin z języka łacińskiego w zakresie programu klas IV, V i VI wydziału humanistycznego, dla kandydatów, którzy ukończyli co najmniej 6 klas szkoły średniej. Do przeprowadzenia takich egzaminów należy wyznaczać osobne Komisje, które w poszczególnych wypadkach mogą być identyczne z Komisjami do egzaminu uzupełniającego z języka łacińskiego w znaczeniu, przewidzianem w § 74. Kandydat, który zdał egzamin tego rodzaju, otrzymuje osobne zaświadczenie z wyraźnem zaznaczeniem, że zdawał z kursu klas IV, V i VI wydziału humanistycznego gimnazjum państwowego.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

(—) *St. Grabski.*

Warszawa, dnia 9 kwietnia 1926 r. (II 4210. 26).

24.

ROZPORZĄDZENIE

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 31 marca 1926 r.

w sprawie gimnazjalnych egzaminów dojrzałości, zdawanych w języku niepolskim.

§ 1. *Do zwyczajnych i rozszerzonych egzaminów dojrzałości* przewidzianych w „Regulaminie gimnazjalnych egzaminów dojrzałości" (№ 1/164) Dziennika Urzędowego Ministerstwa i Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego poz. 8. stosuje się ogólnie przepis następujący:

Abiturjent szkoły średniej, dopuszczony do egzaminu zwyczajnego lub rozszerzonego, zdaje z każdego przedmiotu egzaminacyjnego w tym języku, w którym odbywa się nauczanie tego przedmiotu w danej szkole.

Jeżeli nauczanie jakiegoś przedmiotu w różnych klasach danej szkoły odbywa się lub odbywało się przejściowo w różnych językach, abiturjent zdaje w języku, stosowanym w klasie najwyższej.

§ 2. W miarę potrzeby Kurator Okręgu Szkolnego może urządzać za zgodą Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego *gimnazjalne egzaminy dojrzałości dla eksternów*, odbywające się w języku; niepolskim, z wyłączeniem tych przedmiotów, których nauczanie w języku polskim w szkołach średnich ogólnokształcących względnie, z których egzaminowanie w języku polskim jest na danym terenie zawarowane obowiązującemi przepisami.

§ 3. Do zwyczajnych i rozszerzonych egzaminów dojrzałości, zdawanych przez abiturjentów szkół z niepolskim językiem nauczania, oraz do egzaminów dojrzałości zorganizowanych dla eksternów na zasadzie § 2 niniejszego rozporządzenia, stosuje się „Regulamin gimnazjalnych egzaminów dojrzałości", ogłoszony w № 2/164 Dziennika Urzędowego Ministerstwa Wyznań Oeligijnych i Oświecenia Publicznego, ze zmianami, poniżej wyszczególnionemi.

a) Punkt 4/§ 13-go otrzymuje brzmienie:

„4) wykaz lektury z języka polskiego, języka nauczania i języków obcych".

b) Ustępy trzeci i czwarty § 15-go otzymują brzmienia:

„1) Nie można dopuścić do egzaminu dojrzałości ucznia, który otrzymał ocenę niedostateczną:

z języka polskiego, języka nauczania, historji wraz z nauką o Polsce współczesnej w którymkolwiek wydziale gimnazjum";

c) § 21 otrzymuje brzmienie:

„Zwyczajny egzamin dojrzałości odbywa się według zasad następujących:

Liczba przedmiotów egzaminu ustnego wynosi 6; należą do nich zawsze: religja, język polski, język nauczania. Każdy abiturjent zdaje egzaminy piśmienne z 4 przedmiotów, do których należą zawsze: język polski, język nauczania. Poza religją, językiem polskim i językiem nauczania każdy abiturjent wybiera kombinację z 3 przedmiotów egzaminacyjnych, a w tej liczbie 2 przedmioty, z których zdaje egzaminy piśmienne. Obowiązują przytem normy i ograniczenia poniżej wyłuszczone.

I. Zwyczajny egzamin dojrzałości typu matematyczno-przyrodniczego.

A. Przedmioty egzaminacyjne, poza religją, językiem polskim i językiem nauczania, dzielą się na grupy:

1) a) matematyka, b) fizyka wraz z chemją, c) przyrodoznawstwo (z wyłączeniem kursu klasy VIII, jeżeli abiturjent nie uczył się w niej tego przedmiotu);

2) a) język obcy nowożytny, którego abiturjent uczył się obowiązkowo w klasie VIII, b) historja wraz z nauką o Polsce współczesnej.

B. Każdy abiturjent wybiera z tych grup 3 przedmioty egzaminu ustnego w sposób następujący:

2 przedmioty z grupy 1-ej;
1 przedmiot z grupy 2-ej.

C. Egzaminy piśmienne, oprócz egzaminów z języka polskiego i języka nauczania, abiturjent zdaje z dwuch z pośród wybranych przedmiotów, należących do grup 1-ej i 2-ej, z wyłączeniem historji w każdym wypadku, a przyrodoznawstwa wówczas, gdy do wybranej kombinacji przedmiotów egzaminu ustnego nie należą jednocześnie historja i przyrodoznawstwo.

D. Na egzaminie piśmiennym z języka polskiego każdy zdający wybiera i opracowuje jeden z trzech tematów, dobranych w ten sposób, że dwa są zaczerpnięte z lektury polskiej, jeden z historji Polski:

z języka nauczania — każdy zdający wybiera i opracowuje jeden z trzech tematów, bądź zaczerpniętych z lektury w tym języku, bądź ogólnych;

z matematyki abiturjenci rozwiązują jednego dnia dwa zadania, jedno algebraiczne, drugie bądź z geometrji z trygonometrją, bądź z geometrji analitycznej, bądź z geometrji wykreślnej;

z fizyki jednego dnia dwa do czterech zadań z różnych dziedzin przedmiotu;

z przyrodoznawstwa—każdy zdający wybiera i opracowuje jeden z trzech danych tematów;

egzamin z języka obcego nowożytnego polega na opowiedzeniu w tym języku treści dwukrotnie przeczytanego tekstu obcojęzycznego lub na napisaniu wypracowania na jeden z trzech zadanych tematów, w drugim przypadku temat wybiera dowolnie każdy ze zdających.

II. Zwyczajny egzamin dojrzałości typu humanistycznego.

A. Przedmioty egzaminacyjne, poza religją, językiem polskim i językiem nauczania, dzielą się na grupy:

1) a) język łaciński, b) język obcy nowożytny, którego abiturjent uczył się obowiązkowo w klasie VIII, c) historja wraz z nauką o Polsce współczesnej;

2) a) matematyka, b) fizyka wraz z chemją.

B. Każdy abiturjent wybiera z tych grup 3 przedmioty egzaminu ustnego w sposób następujący:

2 przedmioty z grupy 1-ej;
1 przedmiot z grupy 2-ej.

C. Egzaminy piśmienne, oprócz egzaminów z języka polskiego i języka nauczania, abiturjent zdaje:

z jednego z wybranych przedmiotów, należących do grupy 1-ej przytem jest wyłączona historja;

z wybranego przedmiotu z grupy 2-ej.

D. Na egzaminie piśmiennym z języka polskiego każdy zdający wybiera i opracowuje jeden z trzech tematów, dobranych w ten sposób, że dwa są zaczerpnięte z lektury polskiej, jeden z historji Polski;

z języka nauczania — każdy zdający wybiera i opracowuje jeden z trzech tematów, bądź zaczerpniętych z lektury w tym języku, bądź ogólnych;

z języka łacińskiego abiturjenci tłumaczą nieznany urywek prozy łacińskiej na język nauczania;

egzamin z języka obcego nowożytnego polega na opowiedzeniu w tym języku treści dwukrotnie przeczytanego tekstu obcojęzycznego lub na napisaniu wypracowania na jeden z trzech zadanych tematów, w drugim przypadku temat wybiera dowolnie każdy ze zdających;

na egzaminie z matematyki abiturjenci rozwiązują jednego dnia dwa zadania, jedno z algebry, drugie z geometrji z trygonometrja;

z fizyki — rozwiązują jednego dnia dwa do trzech zadań z różnych dziedzin przedmiotu.

III-a. Zwyczajny egzamin dojrzałości nowego typu klasycznego.

A. Przedmioty egzaminacyjne poza religją, językiem polskim i językiem nauczania, dzielą się na grupy:

1) a) język łaciński, b) język grecki, c) historja wraz z nauką o Polsce współczesnej;

2) fizyka wraz z chemją.

B. Każdy abiturjent wybiera z zespołu tych grup 3 dowolne przedmioty egzaminu ustnego.

C. Egzaminy piśmienne, oprócz egzaminów z języka polskiego i języka nauczania, abiturjent zdaje z dwu z pośród wybranych przedmiotów należących do zespołu grup 1-ej i 2-ej z wyłączeniem historji.

D. Na egzaminie piśmiennym z języka polskiego każdy zdający wybiera i opracowuje jeden z trzech tematów, dobranych w ten sposób, że dwa są zaczerpnięte z lektury polskiej, jeden z historji Polski;

z języka nauczania — każdy zdający wybiera i opracowuje jeden z trzech tematów, bądź zaczerpniętych z lektury w tym języku, bądź ogólnych;

z języka łacińskiego — abiturjenci tłumaczą nieznany urywek prozy łacińskiej na język nauczania;

z języka greckiego — tłumaczą nieznany urywek prozy greckiej na język nauczania;

z fizyki — rozwiązują jednego dnia dwa do trzech zadań z różnych dziedzin przedmiotu.

III-b. Zwyczajny egzamin dojrzałości dawnego typu klasycznego.

A. Przedmioty egzaminacyjne, poza religją, językiem polskim i językiem nauczania dzielą się na grupy:

1) a) język łaciński, b) język grecki, c) historja wraz z nauką o Polsce współczesnej;

2) a) matematyka, b) fizyka.

B. Każdy abiturjent wybiera z tych grup 3 przedmioty egzaminu ustnego w sposób następujący:

2 przedmioty z grupy 1-ej;

1 przedmiot z grupy 2-ej.

C. Egzaminy piśmienne, oprócz egzaminów z języka polskiego i języka nauczania, abiturjent zdaje:

z jednego z wybranych przedmiotów, należących do grupy 1-ej, przytem jest wyłączona historja;

z wybranego przedmiotu z grupy 2-ej.

D. Na egzaminie piśmiennym z języka polskiego każdy zdający wybiera i opracowuje jeden z trzech tematów, dobranych w ten sposób, że dwa są zaczerpnięte z lektury polskiej, jeden z historji Polski;

z języka nauczania — każdy zdający wybiera i opracowuje jeden z trzech tematów, bądź zaczerpniętych z lektury w tym języku, bądź ogólnych;

z języka łacińskiego — abiturjenci tłumaczą nieznany urywek prozy łacińskiej na język nauczania;

z języka greckiego — tłumaczą nieznany urywek prozy greckiej na język nauczania;

z matematyki — rozwiązują jednego dnia dwa zadania, jedno z algebry, drugie z geometrji z trygonometrją;

z fizyki — rozwiązują jednego dnia dwa do trzech zadań z różnych dziedzin przedmiotu.

IV. Zwyczajny egzamin dojrzałości typu neohumanistycznego.

A. Przedmioty egzaminacyjne, poza religją, językiem polskim i językiem nauczania, dzielą się na grupy:

1) a) język obcy nowożytny, którego abiturjent uczył się obowiązkowo w klasie VIII, b) historja wraz z nauką o Polsce współczesnej;

2) a) matematyka, b) fizyka wraz z chemją.

B. Każdy abiturjent wybiera z zespołu tych grup 3 dowolne przedmioty egzaminu ustnego.

C. Egzaminy piśmienne, oprócz egzaminów z języka polskiego i języka nauczania, abiturjent zdaje z dwu z pośród wybranych w ten sposób przedmiotów, przytem jeden z nich winien należeć do grupy 1-ej, jeden do grupy 2-ej.

D. Na egzaminie piśmiennym z języka polskiego każdy zdający wybiera i opracowuje jeden z trzech tematów, zaczerpniętych z lektury polskiej i nauki o języku;

z języka nauczania — każdy zdający wybiera i opracowuje jeden z trzech tematów, zaczerpniętych z lektury w tym języku i nauki o języku lub ogólnych;

z języka obcego nowożytnego — abiturjenci tłumaczą nieznany urywek prozy na język nauczania lub piszą wypracowanie w tym języku obcym na jeden z trzech zadanych tematów, wybrany dowolnie przez każdego ze zdających;

z historji — każdy zdający wybiera i opracowuje jeden z trzech zadanych tematów;

z matematyki — rozwiązują jednego dnia dwa zadania: jedno z algebry, drugie z geometrji z trygonometrją;

z fizyki — abiturjenci rozwiązują jednego dnia dwa do czterech zadań z różnych dziedzin przedmiotu".

d) § 22 otrzymuje brzmienie:

„Rozszerzony egzamin dojrzałości odbywa się według zasad następujących:

Abiturjenci zdają egzaminy piśmienne z 5 przedmiotów; liczba przedmiotów egzaminu ustnego wynosi 8 lub 9, zależnie od typu egzaminu. Abiturjentom nie przysługuje wogóle prawo wyboru przedmiotów egzaminacyjnych z wyjątkiem jedynie języka obcego nowożytnego, o ile uczyli się w klasie VIII obowiązkowo dwu języków obcych nowożytnych.

W zastosowaniu do każdego z poszczególnych egzaminów piśmiennych obowiązują odpowiednio wskazówki, podane w punktach I D. II D. III-a D, III-b D i IV D § 21-go

I. Rozszerzony egzamin dojrzałości typu matematyczno-przyrodniczego.

A. Abiturjenci zdają egzaminy piśmienne:

1) z języka polskiego, 2) języka nauczania, 3) z matematyki, 4) z fizyki, 5) z języka obcego nowożytnego, którego się dany abiturjent uczył obowiązkowo w klasie VIII.

B. Przedmioty egzaminu ustnego są następujące:

1) religja, 2) język polski, 3) język nauczania, 4) język obcy nowożytny, 5) historja wraz z nauką o Polsce współczesnej, 6) matematyka, 7) fizyka wraz z chemją, 8) przyrodoznawstwo (z wyłączeniem kursu, klasy VIII, jeżeli abiturjent nie uczył się w niej tego przedmiotu).

II. Rozszerzony egzamin dojrzałości typu humanistycznego.

A. Abiturjenci zdają egzaminy piśmienne:

1) z języka polskiego, 2) z języka nauczania, 3) z języka łacińskiego, 4) z języka obcego nowożytnego, którego się dany abiturjent uczył obowiązkowo w klasie VIII, 5) z matematyki.

B. Przedmioty egzaminu ustnego są następujące:

1) religja, 2) język polski, 3) język nauczania, 4) język łaciński, 5) język obcy nowożytny, 6) historja wraz z nauką o Polsce współczesnej, 7 matematyka, 8) fizyka wraz z chemją.

III-a. Rozszerzony egzamin dojrzałości nowego typu klasycznego.

A. Abiturjenci zdają egzaminy piśmienne:

1) z języka polskiego, 2) z języka nauczania, 3) z języka łacińskiego, 4) z języka greckiego, 5) z fizyki.

B. Przedmioty egzaminu ustnego są następujące:

1) religja, 2) język polski, 3) język nauczania, 4) język łaciński, 5) język grecki, 6) fizyka klasyczna, 7) język obcy nowożytny, którego dany abiturjent uczył się obowiązkowo w klasie VIII, 8) historja wraz z nauką o Polsce współczesnej, 9) fizyka wraz z chemją.

III-b. Rozszerzony egzamin dojrzałości dawnego typu klasycznego.

A. Abiturjenci zdają egzaminy piśmienne:

1) z języka polskiego, 2) z języka nauczania, 3) z języka łacińskiego, 4) z języka greckiego, 5) z matematyki.

B. Przedmioty egzaminu ustnego są następujące:

1) religja, 2) język polski, 3) język nauczania, 4) język łaciński, 5) język grecki, 6) język obcy nowożytny, którego dany abiturjent uczył się obowiązkowo w klasie VIII, 7) historja wraz z nauką o Polsce współczesnej, 8) matematyka.

IV. Rozszerzony egzamin dojrzałości typu neohumanistycznego.

A. Abiturjenci zdają egzaminy piśmienne:

1) z języka polskiego, 2) z języka nauczania, 3) z historji, 4) języka obcego nowożytnego, którego dany abiturjent uczył się obowiązkowo w klasie VIII, 5) z matematyki.

B. Przedmioty egzaminu ustnego są następujące:

1) religja, 2) język polski, 3) język nauczania, 4) język obcy nowożytny, 5) historja, 6) nauka o Polsce współczesnej, 7) matematyka, 8) fizyka wraz z chemją".

e) Ustęp pierwszy § 24 otrzymuje brzmienie:

„§ 24. Kuratorjum Okręgu Szkolnego po zapoznaniu się z nadesłanemi propozycjami ustala wspólne tematy egzaminacyjne — z uwzględnieniem, w miarę potrzeby, różnic pomiędzy typami egzaminów oraz różnic, które wynikają z zastosowania rozporządzenia o egzaminach, zdawanych w języku niepolskim — dla Komisyj, mających egzaminy piśmienne w jednym terminie, a mianowicie: po 6 tematów z przedmiotów, z których tematy wybierają abiturjenci, a po 3 z pozostałych przedmiotów egzaminu piśmiennego. Kuratorjum może przy rozstrzyganiu tej sprawy bądź wybierać z tematów nadesłanych bez modyfikacyj, bądź przerabiać je, bądź dawać tematy własne".

f) § 29 otrzymuje brzmienie:

„Na wypracowanie z języka polskiego, języka nauczania i historji przeznacza się 5 godzin, na zadania z matematyki w każdym wypadku i fizyki przy zdawaniu egzaminów typu matematyczno-przyrodniczego i neohumanistycznego po 4 godziny, na inne wypracowanie po 3 godziny, bez włączenia czasu, zużytego na zdawanie (dyktowanie, czytanie) abiturjentom tematów. W czasie egzaminu przerw zbiorowych urządzać nie wolno".

g) § 38 otrzymuje brzmienie:

„Do egzaminu ustnego nie mogą być dopuszczeni abiturjenci, którzy ze wszyskich piśmiennych wypracowań egzaminacyjnych lub z większości tych wypracowań otrzymali oceny niedostateczne.

Z abiturjentów, którzy otrzymali przy zdawaniu zwyczajnego egzaminu dojrzałości oceny niedostateczne z po-

łowy lub mniejszości wypracowań piśmiennych, Komisja Egzaminacyjna na wniosek przewodniczącego może nie dopuścić do egzaminu ustnego tych, którzy wykazali co najmniej w jednem wypracowaniu rażącą nieudolność lub nawet nie zaczęli go pisać. Z abiturjentów, którzy przy zdawaniu egzaminu rozszerzonego otrzymali oceny niedostateczne z dwu wypracowań, Komisja Egzaminacyjna na wniosek przewodniczącego może nie dopuścić do egzaminu ustnego tych, którzy w obu tych wypracowaniach wykazali rażącą nieudolność lub nawet nie zaczęli ich pisać".

h) § 42 otrzymuje brzmienie:

„Czas trwania egzaminu ustnego jednego abiturjenta nie powinien przekraczać 1 3/4 godz., jeżeli abiturjent zdaje egzamin zwyczajny, 2 1/4 godz., jeżeli zdaje egzamin rozszerzony. Gdy abiturjent jest zmęczony egzaminem, przewodniczący pozwala mu odpocząć w sali egzaminacyjnej lub poza nią; w każdym razie abiturjenta nie należy pytać bez przerwy dłużej niż 30 minut".

i) Pierwszy ustęp § 62-go otrzymuje brzmienie:

„§ 62. Eksterni i eksternistki, pragnący otrzymać świadectwo dojrzałości, zwracają się z podaniem o dopuszczenie do egzaminu dojrzałości i wskazanie im Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do Kuratorjum tego okręgu szkolnego, w którym zamieszkują lub w którym uczęszczali ostatnio do wyższych klas gimnazjalnych. W podaniu należy wskazać wydział gimnazjum, obrany zgodnie z § 66. i zaznaczyć: a) w jakim języku ekstern (istka) chce zdawać i czy w razie niezorganizowania egzaminów w tym języku prosi o dołączenie do grupy zdających po polsku; b) z którego z trzech języków obcych nowożytnych: angielskiego, francuskiego lub niemieckiego chce zdawać; c) przy zastosowaniu programu wydziału matematyczno-przyrodniczego — czy pragnie zdawać z kursu przyrodoznawstwa, wyznaczonego na klasę VIII".

Szósty ustęp § 62 otrzymuje brzmienie:

„4) wykaz lektury ze wszystkich języków, z których ekstern (istka) ma zdawać".

j) § 70 otrzymuje brzmienie:

„Część druga egzaminu dojrzałości dla eksternów i eksternistek różniczkuje się według typów, przewidzianych w § 22, z wyłączeniem typu neohumanistycznego, i obejmuje odpowiednio te same egzaminy ustne i piśmienne, przytem „język nauczania" zastąpić należy przez „język egzaminowania".

W zastosowaniu do poszczególnych egzaminów piśmiennych obowiązują odpowiednio wskazówki, podane w punktach I D, II D, III-a D, III-b D § 21-go, z tą różnicą, że „język nauczania" zastąpić należy przez „język egzaminowania".

Przez §§ 21, 22 rozumieć należy w powyższym tekście § 70-go §§ 21, 22 w brzmieniu ustalonem w punktach g) i b).

k) Dodatek do przytoczonego w § 71-ym paragrafu 34-go skreśla się.

§ 4. Protokóły z czynności Komisyj Egzaminacyjnych, wzmiankowane w §§ 33, 40, 51, 57, 67, 71 „Regulaminu gimnazjalnych egzaminów dojrzałości", pisać należy zawsze w języku państwowym.

Kurator Okręgu Szkolnego, za zgodą Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, może zezwolić na wydawanie świadectw dojrzałości dwujęzycznych, przytem za miarodajny uważa się tekst w języku państwowym, a tekst w drugim języku winien być jego tłumaczeniem.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego *St. Grabski.*

Warszawa, dn. 31 marca 1926 r. (L. II. 4030 (26.

25.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 1 marca 1926 r

wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie wynagrodzenia nieetatowych nauczycieli publicznych szkół powszechnych.

Na podstawie art. 7 ustawy z dnia 22 grudnia 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej (Dz. U. R. P. Nr. 129 poz. 918) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wynagrodzenie nieetatowych nauczycieli publicznych szkół powszechnych ustala się na 60 (sześćdziesiąt) złotych w stosunku rocznym za każdą godzinę obowiązkowej nauki w tygodniu.

§ 2. Wynagrodzenie powyższe płatne jest zdołu w 10 ratach miesięcznych.

§ 3. Za godziny lekcyjne opuszczone przez nauczyciela nieetatowego bez usprawiedliwionego powodu potrąca się przy najbliższej wypłacie po 1.50 (jeden złoty pięćdziesiąt groszy) za każdą opuszczoną godzinę nauki.

Opuszczenie godzin nauki z powodu choroby nieetatowego nauczyciela trwającej nie dłużej niż miesiąc, jak również z powodu przerwy nauki w czasie feryj świątecznych lub czasowego zamknięcia szkoły dla innych przyczyn niezależnych od nauczyciela, nie stanowi podstawy do potrącania, o którem mowa w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu.

Jeżeli choroba nieetatowego nauczyciela trwa dłużej niż miesiąc, za opuszczone godziny nauki w drugim i następnych miesiącach choroby dokonać należy potrącenia z wynagrodzenia w wysokości określonej w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1926 r.

Minister Skarbu: (—) *J. Zdziechowski.*

Minister W. R. i O. P. (—) *St. Grabski.*

Do Inspektorów Szkolnych.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego przesyła do wiadomości zarządzenie Ministerstwa z dnia 1.III 1926 r. w sprawie wynagrodzenia nauczycieli nieetatowych (kontraktowych), nauczających w szkołach powszechnych, przyczem wyjaśnia, iż normy podane w zarządzeniu Ministerstwa nie obowiązują przy obliczaniu poborów nauczycieli P. M. Szkolnej, oraz nauczycieli płatnych z godzin nadliczbowych.

Jednocześnie poleca się, by Inspektorowie Szkolni nadsyłali przy zmianach personalnych wykazy nauczycieli nieetatowych, którym należy potrącenie za opuszczone godziny (według wzoru przysłanego przy piśmie Nr. I-6231/26).

Pierwszy wykaz winien być sporządzony za czas od 1.I 1926 r.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. A. Ryniewicz.*

26.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 30 marca 1926 r. Nr. O. Prez. 1130/26.

w sprawie wynagrodzenia nauczycieli kontraktowych.

W sprawie wynagrodzenia nauczycieli kontraktowych w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich oraz nauczycieli, asystentów, praktykantów i instruktorów kontraktowych w szkołach zawodowych.

Wobec wejścia w życie ustawy z dnia 22 grudnia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 129 poz. 918) o środkach zapewnienia równowagi budżetowej, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w związku z ostatnim ustępem okólnika z dnia 25 stycznia 1926 r. Nr. O. Prez. 531/26 ustanawia od dnia 1 kwietnia 1926 roku począwszy, z wyjątkiem wypadków, o których mowa w § 15 niniejszego okólnika, następujące normy wynagrodzeń dla nauczycieli kontraktowych w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich oraz nauczycieli, asystentów, praktykantów i instruktorów kontraktowych w szkołach zawodowych.

§ 1. Nauczyciele kontraktowi w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich *posiadający kwalifikacje* zawodowe do nauczania w szkołach średnich i seminarjach określone ustawą z dnia 26 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90 poz. 828), zmienioną ustawą z dnia 16 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 75 poz. 740), zajęci w pełnej liczbie godzin, określonej w artykule 4 ustawy z dnia 22 grudnia 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej (Dz. U. R. P. Nr. 129 poz. 918), otrzymują za swe czynności wynagrodzenie równające się uposażeniu nauczyciela etatowego grupy VII (siódmej) szczebla „a".

§ 2. Nauczyciele kontraktowi szkół średnich i seminarjów nie *posiadający wyżej określonych kwalifikacyj zawodowych*, otrzymują wynagrodzenie, równające się uposażeniu nauczyciela etatowego grupy VIII (ósmej) szczebla „a".

§ 3. Do nauczycieli kontraktowych przedmiotów ogólnokształcących i pomocniczych w szkołach zawodowych, posiadających kwalifikacje zawo-

dowe do nauczania w szkołach średnich i seminarjach, określone ustawą z dnia 26 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90 poz. 828) zmienioną ustawą z dn. 16 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 75 poz. 740), albo też posiadających dyplom ukończenia jednej z akademickich szkół wyższych zajętych w pełnej liczbie godzin, określonej w art. 1 Ustawy z dnia 22 grudnia 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej (Dz. U. R. P. Nr. 129 poz. 918) stosują się postanowienia § 1-go.

§ 4. Nauczyciele kontraktowi przedmiotów ogólnokształcących i pomocniczych w szkołach zawodowych, nie posiadający kwalifikacyj określonych w par. 3 otrzymują wynagrodzenie odpowiadające uposażeniu:

a) grupy VIII (ósmej) szczebla „a", jeżeli nauczają w szkołach technicznych, agrotechnicznych, średnich kolejowych, handlowych, liceach handlowych, seminarjach nauczycieli szkół zawodowych i przemysłowych żeńskich,

b) grupy IX (dziewiątej szczebla „a") jeżeli nauczają w szkołach niewymienionych pod lit. „a".

§ 5. Nauczyciele kontraktowi przedmiotów zawodowych w szkołach zawodowych, zajęci w pełnej liczbie godzin określonej w art. 4 Ustawy z dn. 22 grudnia 1925 roku (Dz. U. Rz. P. Nr. 129 poz. 918), otrzymują wynagrodzenie odpowiadające uposażeniu:

a) grupy VII (siódmej) szczebla „a", jeżeli posiadają świadectwo ukończenia akademickiej szkoły zawodowej;

b) grupy VIII (ósmej) szczebla „a", jeżeli posiadają świadectwo ukończenia szkoły zawodowej specjalnej o poziomie więcej niż średnim, lub świadectwo ukończenia średniej szkoły zawodowej i co najmniej 6-cio letnią praktykę względnie świadectwo nauczycielskie 3-letniego seminarjum nauczycieli szkół zawodowych;

c) grupy IX (dziewiątej) szczebla „a", jeżeli nie posiadają kwalifikacyj wymienionych pod lit. „a" i „b".

§ 6. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może zezwolić aby wynagrodzenie umowne nauczycieli kontraktowych w szkołach zawodowych, o których mowa w par. par. 3 i 5 było o jedną grupę uposażenia wyższe od wynagrodzenia, określonego w tych paragrafach, a to zależnie od ilości lat praktyki zawodowej oraz kategorji wykładanych przez nich przedmiotów.

§ 7. Do wynagrodzenia nauczycieli kontraktowych szkół zawodowych, o których mowa w par. 5, wykładających przedmioty zawodowe kategorji IV, może być również włączony dodatek zawodowy w wysokości:

a) 32 złotych miesięcznie, jeżeli posiadają świadectwo ukończenia akademickiej szkoły zawodowej,

b) 13 złotych miesięcznie, jeżeli posiadają świadectwo ukończenia szkoły zawodowej specjalnej o poziomie więcej niż średnim.

§ 8. Asystenci kontraktowi w szkołach zawodowych, zajęci w ciągu 36 godzin na tydzień, otrzymują za swe czynności wynagrodzenie, odpowiadające uposażeniu:

a) grupy IX (dziewiątej) szczebla „a", jeżeli posiadają ukończoną co najmniej średnią szkołę zawodową i nie mniej niż 6 lat praktyki.

b) grupy X (dziesiątej) szczebla „a", jeżeli nie posiadają kwalifikacyj wymienionych pod lit. „a".

§ 9. Praktykańci kontraktowi w szkołach zawodowych agrotechnicznych zajęci w ciągu 42 godzin na tydzień otrzymują za swe czynności wynagrodzenie, odpowiadające uposażeniu:

a) grupy X (dziesiątej) szczebla „a", jeżeli posiadają ukończoną akademicką szkołę zawodową,

b) grupy XI (jedenastej) szczebla „a", jeżeli nie posiadają kwalifikacyj, wymienionych pod lit. „a".

§ 10. Instruktorzy kontraktowi w szkołach zawodowych, zajęci w ciągu 36 godzin na tydzień, otrzymują za swe czynności wynagrodzenie, odpowiadające uposażeniu:

a) grupy IX (dziewiątej) szczebla „a", jeżeli posiadają świadectwo ukończenia niższej szkoły zawodowej, względnie świadectwo równoznaczne oraz co najmniej 6 lat praktyki,

b) grupy X (dziesiątej) szczebla „a", jeżeli nie posiadają kwalifikacyj wymienionych pod lit. „a".

§ 11. Za podstawę do wymiaru wynagrodzenia, określonego w §§ 1—6 i 8—10 przyjmuje się uposażenie, wymienione w artykułach 3 i 5 oraz w ostatnim ustępie art. 4-go ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. Rz. P. Nr. 116 poz. 924).

§ 12. Nauczyciele kontraktowi w szkołach średnich ogólnokształcących, seminarjach nauczycielskich i szkołach zawodowych nie zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin, określonym w artykule 4 ustawy z dnia 22 grudnia 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej (Dz. U. R. P. Nr. 129 poz. 918) otrzymują wynagrodzenie miesięczne za jedną godzinę nauki w tygodniu równające się odpowiedniej części t.j. $^{1}/_{27}$, $^{1}/_{28}$, $^{1}/_{21}$ względnie $^{1}/_{18}$ części uposażenia nauczyciela etatowego, zależnie od kategorji udzielanych przedmiotów.

Asystenci, praktykańci i instruktorzy kontraktowi w szkołach zawodowych, nie zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin, określonym w §§ 8, 9 i 10 niniejszego okólnika otrzymują wynagrodzenie miesięczne za jedną godzinę zajęć tygodniowo równające się odpowiedniej części, t. j. $^{1}/_{36}$ względnie $^{1}/_{42}$ części uposażenia, oznaczonego w §§ 8, 9 względnie 10.

§ 13. Stosunek służbowy pracowników kontraktowych opiera się na umowie którą należy zawierać z każdym pracownikiem pisemnie według dołączonego wzoru. „Z reguły spisanie i zatwierdzenie umowy powinno poprzedzać rozpoczęcie pełnienia obowiązków. Nauczyciel rozpoczynający obowiązek przed spisaniem lub zatwierdzeniem umowy czyni to na własne ryzyko".

Władzą powołaną do zawarcia umowy jest Kuratorjum Okręgu Szkolnego względnie Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego — o ile chodzi o zakłady naukowe, podległe bezpośrednio Ministerstwu.

Władza ta może jednak upoważnić do zawarcia umowy dyrekcje odnośnych zakładów naukowych. Umowa podlega zawsze zatwierdzeniu ze strony władzy, oznaczonej w ustępie trzecim niniejszego §-u.

Z tego powodu zakład naukowy upoważniony do zawarcia umowy przesyła dwa egzemplarze umowy, podpisane przez pracownika kontrakto-

wego wraz z jednym odpisem tejże umowy władzy oznaczonej w ustępie trzecim. Władza jeden egzemplarz umowy zatrzymuje w swych aktach, drugi zaś—przeznaczony dla użytku interesowanego wraz z uwierzytelnionym odpisem zwraca dyrekcji odnośnego zakładu naukowego.

§ 14. Przy określaniu czasu trwania umowy pracowników kontraktowych, wymienionych w niniejszym okólniku przestrzegać należy następujących zasad:

a) jeżeli pracownik kontraktowy zatrudniony ma być przez cały rok szkolny umowę spisać należy na przeciąg 12 miesięcy.
b) jeżeli pracownik kontraktowy zatrudniony ma być przez pięć miesięcy względnie przez jeden semestr w szkołach o ustroju semestralnym, umowę spisać należy na przeciąg 6 miesięcy.
c) jeżeli pracownik kontraktowy zatrudniony ma być przez więcej niż pięć miesięcy, względnie dłużej niż przez jeden semestr, umowę spisać należy na przeciąg czasu o jeden miesiąc dłuższy od liczby miesięcy w ciągu których ma być faktycznie zatrudnionym.
d) jeżeli pracownik kontraktowy zatrudniony być ma przez mniej niż pięć miesięcy lub mniej niż przez jeden semestr, umowę spisać należy na przeciąg czasu przez który faktycznie ma być zatrudnionym.

§ 15. Powyższe normy wynagrodzenia pracowników kontraktowych stosować należy również w okresie od 1 stycznia 1926 r. do 31 marca 1926 r. do pracowników w tym okresie nowozaangażowanych oraz do pracowników z którymi umowa, zawarta na dawnych warunkach w tym okresie wygasła z tą zmianą, że w myśl art. 2 ustawy z dnia 22 grudnia 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej (Dz. U. R. P. Nr. 129 poz. 918) unormowane tym okólnikiem wynagrodzenie ulega stosownemu procentowemu zmniejszeniu, zależnie od tego wedle jakiej grupy uposażenia jest wymierzane.

Minister (—) *St. Grabski.*

Załącznik do okólnika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia ———————— 1925 r. Nr. 20. Prez. 1130/36.

UMOWA

zawarta między Panem ....
działającym w imieniu i z upoważnienia ....
i Skarbu Państwa a Pan ....
w sprawie stosunku służbowego.

1. Pan .... przyjmuje na siebie od dnia .... 192.... r. na czas .... obowiązki nauczyciela (asystenta, praktykanta, instruktora) .... w charakterze pracownika kontraktowego.

2. Pan .... za jedną godzinę zajęć tygodniowo pobierać będzie ze Skarbu Państwa wynagrodzenie, równe .... części uposażenia nauczyciela (asystenta, prakty-

kanta, instruktora) etatowego grupy ------------------ szczebla ------------------ „a" przy ewentualnem zastosowaniu art. 2 ustawy z dnia 22 grudnia 1925 roku o środkach zapewnienia równowagi budżetowej (Dz. U. R. P. № 129, poz. 918).

W razie podróży służbowych otrzyma Pan-- zwrot kosztów podróży i djety, wedle norm, obowiązujących w tym względzie dla funkcjonarjuszów państwowych, przyczem pobierać będzie djety przyznane dla funkcjonarjuszów państwowych wedle grupy uposażenia, oznaczonej w ustępie pierwszym.

W razie nieobecności na służbie z powodu choroby będzie otrzymywał Pan -- przez czas tej nieobecności różnicę między wynagrodzeniem wyżej wymienionem a zasiłkiem pobieranym w myśl obowiązujących przepisów z kasy chorych. Jednakże nieobecność na służbie z powodu choroby nie może trwać dłużej niż dwa miesiące. W razie przekroczenia tego terminu umowa niniejsza rozwiązuje się sama przez się, bez potrzeby jakiegokolwiek zawiadomienia lub wypowiedzenia z końcem miesiąca, w którym termin ten upłynął. Przy obliczeniu dwumiesięcznego czasu trwania choroby, liczy się jako przerwy tylko te okresy czynnej służby, które wynoszą przynajmniej połowę czasu poprzedniej nieobecności z powodu choroby. O ile służba czynna trwała krócej, nie stanowi ona przerwy, a poszczególne okresy choroby liczą się razem.

3. W razie powołania Pana-- do pełnienia obowiązkowej służby wojskowej umowa niniejsza rozwiązuje się sama przez się z końcem miesiąca, w którym nastąpiło powołanie.

Na wypadek powołania na perjodyczne ćwiczenia wojskowe nie będzie Pan -- przysługiwało prawo do wynagrodzenia oznaczonego w niniejszej umowie.

Na wypadek powołania do służby wojskowej na skutek mobilizacji lub częściowego uzupełnienia wojska do stopy wojennej przestanie Pan --pobierać wynikające z niniejszej umowy wynagrodzenie z końcem miesiąca w którym nastąpiło powołanie.

4. Świadczenia Państwa na rzecz Pan-- ograniczają się do świadczeń, wyszczególnionych w punkcie 2-im (ewentualnie i 3-im) niniejszej umowy.

5. Pan-- zobowiązuje się ściśle stosować do ustaw i innych przepisów, regulaminów i instrukcyj obowiązujących nauczycieli szkoły w której Pan -- pracuje oraz do zarządzeń władz nad tą szkołą przełożonych.

6. W razie zamianowania Pan -- funkcjonarjuszem etatowym umowa niniejsza przestaje obowiązywać strony z chwilą doręczenia pisma nominacyjnego.

7. Rozwiązanie stosunku służbowego przed terminem wskazanym w punkcie 1 niniejszej umowy, może nastąpić każdego czasu na skutek jednostronnego wypowiedzenia na piśmie ze strony-- lub Pan-- na jeden miesiąc naprzód.

Przed rozwiązaniem stosunku służbowego obowiązany jest Pan -- zwrócić otrzymane ewentualnie zaliczki i uregulować wszystkie zaciągnięte przez się względem-- zobowiązania pieniężne i służbowe.

8. W razie popełnienia przez Pan -- zaniedbania lub czynu, który bądź to podpada pod powszechnie obowiązujące ustawy karne i ścigany ma być w drodze karno-sądowej, bądź też stanowiłby, jeśliby się go

dopuścił nauczyciel etatowy względnie funkcjonarjusz państwowej służby cywilnej, występek służbowy w rozumieniu odnośnych ustaw i przepisów, służyć będzie bezpośrednio przełożonemu (władzy służbowej) prawo uznać jednostronnie niniejszą umowę za rozwiązaną natychmiast. Decyzja taka, która winna być umotywowana i doręczona na piśmie, staje się odrazu skuteczną, t. j. doręczenie jej ma znaczenie natychmiastowego zwolnienia ze służby i pociąga za sobą zawieszenie z tą chwilą wypłat umówionego w p. 2 niniejszej umowy wynagrodzenia. O ile decyzja ta nie wyszła od władzy centralnej (której decyzja nie podlega dalszemu tokowi instancji), będzie Pan .... służyło prawo odwołania się od tejże decyzji w nieprzekraczalnym terminie dni 14, biegnącym od dnia następującego po dniu, w którym decyzja została doręczona, do władzy bezpośrednio przełożonej nad tą władzą, która decyzję wydała. Zapadłe ewentualnie w tej drugiej instancji orzeczenie jest ostateczne. Odwołanie się nie ma w żadnym wypadku mocy wstrzymującej, a tylko w razie uchylenia decyzji pierwszej przez oznaczoną wyżej władzę wyższej instancji będzie Pan .... służyło prawo żądania przywrócenia go do pełnienia służby na warunkach niniejszej umowy, przyczem umówione wynagrodzenie, jakieby się należało od chwili zwolnienia ze służby przez czas tego zwolnienia, winno być dodatkowo wypłacone. Pozatem zrzeka się Pan .... prawa podnoszenia z powodu wyżej unormowanego jednostronnego, natychmiastowego rozwiązania umowy jakichkolwiek zarzutów względnie żądania jakiegokolwiekbądź odszkodowania.

9. Dla wszelkich sporów wynikłych ewentualnie z niniejszej umowy, będą w pierwszej instancji wyłącznie kompetentnemi sądy przedmiotowo-właściwe, mające siedzibę w .... (tu należy wymienić miejscowość, odpowiadającą siedzibie odnośnego Oddziału Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej).

10. Koszty sporządzenia niniejszej umowy w szczególności przypadające od niej opłaty skarbowe ponosi Pan .... bez prawa regresu.

.... dnia .... 192.... r.

Podpis Przedstawiciela Władzy:

Podpis Pracownika Kontraktowego:

27.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Kuratorjów Okręgów Szkolnych

w sprawie użytkowania funduszu na zabawy i gry ruchowe.

Z nadsyłanych do Ministerstwa sprawozdań o sposobie użytkowania funduszu zabaw i gier ruchowych wynika, że nie wszystkie dyrekcje szkół średnich ogólnokształcących, szkół zawodowych oraz seminarjów nauczycielskich, w których ten fundusz się zbiera, mają na uwadze okólnik Ministerstwa L. 1138/23 H z dn. 3 grudnia 1923 r. (Dz. Urz. z r. 1924 Nr. 7, poz. 65) w powyższej sprawie.

Zdarzały się wypadki, że dyrekcje, nie mając dla szkoły urządzonego boiska, co stanowi pierwszy cel, na jaki fundusz wzmiankowany ma być użyty, zajęły się zakupem przyrządów gimnastycznych dla sali ćwiczeń.

Inne nie zorganizowały nauki pływania, nie zakupiły łodzi turystycznych, choć warunki miejscowe pozwalały na zorganizowanie tego sportu. Inne wreszcie, nie zaspokoiwszy wielu potrzeb w celu należytego postawienia u siebie sprawy wychowania fizycznego, *przelewały pozostały fundusz do miejscowej Izby Skarbowej, pomimo iż okólnik przeznacza zebrane na powyższy cel pieniądze do wyłącznego rozporządzenia Komitetu wychowania fizycznego, zorganizowanego przy szkole.*

Ministerstwo przeto poleca Kuratorjom przypomnieć dyrekcjom szkół treść wspomnianego okólnika i podkreślić z całym naciskiem, że fundusz, o którym mowa, winien być zużyty wyłącznie na te cele, które popierają ruch młodzieży na wolnem powietrzu.

W uzupełnieniu okólnika Ministerstwo poleca Kuratorjom, by zezwalały dyrekcjom, które w sposób wystarczający zaspokoiły potrzeby, wymienione w powyższym okólniku, na przeznaczenie pewnej części funduszu (do 15%) na zasiłki dla niezamożnej młodzieży szkolnej na wycieczki turystyczne. Ministerstwo zezwala również na opłacanie z tego również funduszu prenumeraty dla szkoły kilku czasopism z dziedziny wychowania fizycznego i sportu, jak „Wychowanie Fizyczne", „Stadjon" i t. p.

Ministerstwo poleca również Kuratorjom zwrócenie się do dyrekcyj odnośnych szkół prywatnych, ażeby zechciały w swoich budżetach rezerwować specjalny fundusz na popieranie wychowania fizycznego młodzieży.

Warszawa, 12 marca 1926 r. (L. O. Prez. 2252/26).

Za Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

(—) *T. Łopuszański*,
Podsekretarz Stanu.

28.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

do Kuratorjów Okręgów Szkolnych, dyrekcyj i kierownictw szkół wszelkich stopni i rodzajów, tudzież do całego nauczycielstwa w sprawie szkolnych Kas Oszczędności.

Jedną z najistotniejszych potrzeb gospodarczych społeczeństwa jest potrzeba oszczędzania. Potrzebę tę uświadamiają sobie wszystkie warstwy ludności, rozumiejąc, że oszczędność zapewni trwały i pewny byt państwa i jego obywateli.

Szkoła, której zadaniem jest wychowanie obywateli, zdolnych do życia i pracy twórczej, nie może pozostać obojętna na najżywotniejsze potrzeby gospodarcze społeczeństwa. Jej zadaniem jest między innemi wpojenie w młode pokolenie przyszłych budowniczych Państwa zrozumienia wartości pieniądza, konieczności oszczędzania, a w związku z tem obracania rozporządzalnych środków pieniężnych na cele, najbardziej odpowiadające interesowi i potrzebom ludności.

Spełniając swoje zasadnicze zadania, winna szkoła wziąć czynny udział w organizacji oszczędności. Należy pamiętać o tem, że ci, którzy obecnie kosztem wyrzeczenia się łakoci lub zabawek oszczędzają grosze

w dzieciństwie, w przyszłości potrafią z pewnością oszczędzać tysiące i budować rzeczy wielkie. Dlatego też władze szkolne i liczne zastępy nauczycielstwa świadomego wielkich zadań i celów społecznych winny baczną uwagę poświęcić sprawie organizacji oszczędności wśród młodzieży szkolnej. W akcji tej niezbędne będzie ścisłe porozumienie z instytucjami społecznemi, w których zakresie działania leży gromadzenie oszczędności, a które cieszą się zaufaniem ludności. Do instytucyj tych należy Pocztowa Kasa Oszczędności, Gminne Kasy Oszczędności, Gminne Kasy Oszczędnościowo-Pożyczkowe, a przedewszystkiem spółdzielnie kredytowe. jak Kasy Stefczyka, Banki Ludowe i t. p. Niektóre z tych instytucyj społecznych mają już pewne doświadczenie w zakresie organizacji Szkolnych Kas Oszczędności, opracowały instrukcje, przygotowały środki pomocnicze i gotowe są współpracować ze szkołą.

Dyrekcje i kierownictwa szkół, po porozumieniu się z powyższemi instytucjami i przy ich pomocy mogą przeto przystąpić zaraz do organizacji Szkolnych Kas Oszczędności.

Ministerstwo nie wątpi, że liczne szeregi nauczycielstwa szkół wszelkich kategoryj, znane ze swej wydatnej pracy społecznej wezmą i w organizacji Szkolnych Kas Oszczędności żywy udział, a spełniając w zrozumieniu ogólnego obowiązku wychowawczego i ten obowiązek wobec młodzieży, umożliwią zrealizowanie wielkiej idei w szkole i społeczeństwie, przez organizowanie pogadanek poza szkołą, wykładów, urządzenie uroczystego „dnia oszczędności" i t. p.

Obok pracy nad młodzieżą otwiera się dla nauczycielstwa wdzięczne pole oddziaływania na szersze sfery społeczeństwa.

O rozmiarach akcji w tym kierunku na terenie Okręgu Szkolnego i o osiągniętych rezultatach zechce Kuratorjum przesłać sprawozdania do dnia 1 stycznia 1926 r.

Warszawa, 18 września 1925 r. (L. 7623/OPrez.).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
(—) *St. Grabski.*

29.

OKÓLNIK

Do Pp. Inspektorów Szkolnych i Kierowników publ. szkół powszechnych

w sprawie stosowania dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. o obowiązku szkolnym.

Do czasu utworzenia na terenie Okręgu Szkolnego Wileńskiego organów samorządu szkolnego—rad szkolnych powiatowych i dozorów szkolnych, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 marca 1923 r. w przedmiocie rozciągnięcia mocy obowiązującej dekretu o obowiązku szkolnym na Ziemię Wileńską, kompetencje rady szkolnej powiatowej i dozoru szkolnego sprawuje inspektor szkolny, kompetencje zaś opieki szkolnej, względnie opiekuna głównego — kierownik szkoły powszechnej.

Wyjątek stanowią: a) kompetencje opieki szkolnej odnośnie do przyjmowania grzywien i dysponowania zebranemi w ten sposób pieniędzmi, które sprawuje inspektor szkolny, b) kompetencje rady szkolnej okręgowej odnośnie do rozstrzygania rekursów od orzeczeń karnych, które sprawuje Kurator Okręgu Szkolnego. W celu ujednostajnienia trybu postępowania przy stosowaniu dekretu o obowiązku szkolnym i ułatwienia pracy inspektorom szkolnym, Kuratorjum zezwala na to, by winnych niedopełnienia obowiązku szkolnego przesłuchiwał protokularnie kierownik tej publicznej szkoły powszechnej, do której uczęszczają dzieci zainteresowanych, o ile kierownik ten otrzyma na to specjalne upoważnienie od swego inspektora szkolnego. Czynność powyższą może inspektor szkolny zlecić również starszemu nauczycielowi, pracującemu w pobliżu.

Po dokładnem przesłuchaniu stron zainteresowanych, kierownicy szkół wystąpią z uzasadnionemi wnioskami o wymiarze kar do inspektora szkolnego, który w myśl art. 41 i 42 wymierza odnośne kary, przekazując wykonanie orzeczeń karnych, w myśl art. 44, wójtom względnie magistratom z powiadomieniem, że nałożone grzywny należy wpłacić do kasy odnośnego Inspektoratu Szkolnego, która wydaje pokwitowania za podpisem inspektora szkolnego, prowadząc ścisły wykaz pobranych grzywien. Zebrane tym sposobem pieniądze mają być użyte po uprawomocnieniu się orzeczeń karnych na rzecz niezamożnych dzieci danej szkoły stosownie do uznania inspektora szkolnego. Na każdą wydaną sumę inspektor szkolny powinien posiadać rachunek (pokwitowanie); rachunki mają być przechowywane w aktach Inspektoratu Szkolnego. Tam, gdzie na to pozwalają warunki lokalne i inne, obowiązek szkolny musi być zastosowany w całej rozciągłości do wszystkich dzieci w wieku szkolnym, a nie tylko do dzieci zapisanych do szkoły. W obwodach szkolnych, w których warunki miejscowe zezwalają tylko na częściowe wprowadzenie obowiązku szkolnego, należy obowiązek ten rozciągnąć w pierwszym rzędzie na młodsze roczniki.

Dekret o obowiązku szkolnym wyraźnie podaje sposoby przymusowego zapisywania dzieci do szkoły, zwolnienie od obowiązku szkolnego, lub jego odroczenia. Od obowiązku szkolnego są zwolnione dzieci, uczęszczające do legalnie istniejących szkół prywatnych.

Zapisy dzieci do szkoły.

Zapisy dzieci do szkoły, zgodnie z art. 18 Dekretu o obowiązku szkolnym, powinny być przeprowadzone w dniach 29, 30 i 31 sierpnia każdego roku, przyczem kierownik szkoły jest obowiązany żądać od rodziców, względnie opiekunów dziecka przedłożenia metryki urodzenia wzgl. chrztu każdego dziecka. Niemożność natychmiastowego dostarczenia metryki nie może być powodem do nieprzyjęcia zapisu dziecka; na przedłożenie metryki lub zastępującego ją w wyjątkowych wypadkach stosownego zaświadczenia władz państwowych lub samorządowych kierownik szkoły wyznaczy termin najdalej dwumiesięczny.

Na dodatkowe zapisy dzieci z urzędu, zgodnie z art. 20 Dekretu, przeznacza się kierownikom szkół okres czasu od 1 do 30 września każdego roku.

O zapisaniu dziecka do szkoły z urzędu kierownik szkoły niezwłocznie zawiadamia ojca (matkę), względnie opiekuna dziecka, wyznaczając

termin trzydniowy do zgłoszenia się dziecka do szkoły na regularną naukę szkolną. Wzór zawiadomienia dołąca się przy niniejszem.

O kontroli nad spełnianiem obowiązku szkolnego przez dzieci przy pobieraniu nauki w domu.

W myśl art. 31 Dekretu o obowiązku szkolnym rodzice lub opiekunowie, chcący kształcić dzieci, będące w wieku szkolnym, nie w publicznej szkole powszechnej, lub w legalnie istniejącej szkole prywatnej, lecz w domu, są obowiązani do dnia 31 sierpnia każdego roku zawiadomić o tem właściwego kierownika szkoły. W zawiadomieniu należy wskazać nazwisko i imię dziecka, jego adres, nazwisko, imię i dokładny adres ojca, wzgl. matki lub opiekuna dziecka, oraz nazwisko, imię, adres i stopień wykształcenia nauczyciela, względnie osoby, która uczyć będzie dziecko.

Gdyby zawiadomienie, o którem jest mowa w poprzednim ustępie, z powodu nieznajomości adresu kierownika lub z innych przyczyn zostało przez rodziców, względnie opiekunów, przesłane do Inspektora Szkolnego, fakt ten nie może być uznany za niewykonanie przepisu, zawartego w § 31 Dekretu o obowiązku szkolnym. Inspektor szkolny ma obowiązek niezwłocznie przesłać wspomniane zawiadomienie właściwemu kierownikowi szkoły, w obwodzie której mieszka dziecko.

Dzieci, pobierające naukę w domu, których rodzice, wzgl. opiekunowie prawnie wykonali obowiązek meldowania, przepisany w § 31 Dekretu o obowiązku szkolnym, nie mogą być zapisywane do publicznej szkoły powszechnej z urzędu na mocy art. 20 Dekretu, lecz wyłącznie w trybie art. 29 tegoż Dekretu na podstawie egzaminu, zarządzonego przez Inspektora Szkolnego.

O kontroli nad uczęszczaniem dzieci szkolnych do publicznych szkół powszechnych.

W każdej szkole, zgodnie z art. 36 Dekretu o obowiązku szkolnym, prowadzony będzie rejestr, przeznaczony do codziennego zapisywania przez nauczyciela dzieci nieobecnych na nauce szkolnej. (Formularz rejestru umieszczony jest w dziennikach lekcyjnych).

Dni szkolne, opuszczone przez dziecko, oznacza się w rejestrze kreskami pionowemi (|), wpisywanemi do odpowiedniej rubryki dnia i miesiąca. Formularz winien być wypełniony wyłącznie atramentem bez żadnych przekreśleń i poprawek.

Ustne zawiadomienia o powodach nieobecności dzieci na nauce szkolnej, zgłoszone przez rodziców, wzgl. opiekunów dzieci, muszą być przez kierownika szkoły przyjmowane i uznawane za posiadające wartość prawną narówni z zawiadomieniami, przedłożonemi na piśmie (jeżeli oczywiście powody nieobecności są dostatecznie usprawiedliwione).

Zgodnie z art. 38 Dekretu o obowiązku szkolnym, kierownik szkoły, wzgl. inspektor szkolny jest uprawniony do sprawdzania w domu dziecka przyczyny nieobecności w szkole, oraz wzywania i upominania rodziców, niedbających o regularne uczęszczanie swych dzieci do szkoły, aby przestrzegali obowiązku szkolnego, i do wyjaśnienia rodzicom skutków zaniedbywania tego obowiązku.

W ostatnim dniu każdego miesiąca kierownik szkoły sporządza wy-

kaz opieszałych rodziców wzgl. opiekunów, których dzieci opuściły naukę szkolną i, o ile posiada upoważnienie inspektora szkolnego, wzywa strony do protokólarnego przesłuchania. Następnie przesyła do inspektora szkolnego umotywowane wnioski o wymiarze kar za niedopełnienie obowiązku szkolnego. O ile kierownik szkoły nie jest upoważniony do przesłuchiwania stron, to przesyła wspomniany wykaz z uwagami własnemi do inspektora szkolnego, który sam przesłuchuje strony i wymierza kary.

O nakładaniu kar za niedopełnienie obowiązku szkolnego.

Orzeczenia karne inspektor szkolny winien z reguły ogłaszać niezwłocznie po zakończeniu rozprawy i podawać do wiadomości stron, o ile przybyły na posiedzenie, przyczem należy zainteresowanym wyjaśnić, że na mocy art. 46 Dekretu o obowiązku szkolnym skazanemu orzeczeniem karnem przysługuje prawo wniesienia odwołania do Kuratora Okręgu Szkolnego w terminie dwutygodniowym od dnia ogłoszenia.

O dokonanem w ten sposób zawiadomieniu stron należy uczynić adnotację w protokóle, oraz w wykazie osób, co do których zapadły orzeczenia karne.

Inspektor szkolny prowadzi wykaz orzeczeń karnych, do którego wpisuje nazwiska, imiona i adresy osób skazanych, daty orzeczeń karnych oraz wysokość nałożonych kar.

Za ściąganie grzywien pieniężnych, nałożonych przez inspektora szkolnego za niewykonanie obowiązku szkolnego, wójt, magistrat wzgl. organy policji miejscowej nie mogą pobierać żadnych dodatkowych dopłat od osób, skazanych orzeczeniem karnem inspektora szkolnego.

W każdym wypadku, gdy orzeczenie karne zostało wydane zaocznie, inspektor szkolny jest obowiązany zawiadomić o tem skazanego na piśmie, wyjaśniając jednocześnie, że skazanemu przysługuje prawo wniesienia odwołania do Kuratora Okręgu Szkolnego w terminie dwutygodniowym od dnia otrzymania zawiadomienia o orzeczeniu zaocznem.

Pokwitowanie, stwierdzające odbiór zawiadomienia o orzeczeniu karnem, przechowywać należy w aktach orzeczeń karnych Inspektoratu szkolnego.

Przy doręczaniu wezwań czy zawiadomień należy uwzględniać co następuje:

a) doręczający wezwanie lub zawiadomienie zaznacza na niem czas doręczenia i żąda, aby w wydanem pokwitowaniu był zaznaczony czas jego przyjęcia; jeżeli wzywany odmówi pokwitowania, wówczas doręczający sprowadza dwu świadków, którym komunikuje odmowę wzywanego, wzgl. zawiadomionego i zaznacza na wezwaniu (zawiadomieniu), komu i kiedy je doręczono; taką samą adnotację robi na odcinku, przeznaczonym do pokwitowania z odbioru;

b) nie umiejącym czytać treść wezwania należy tłumaczyć;

c) w razie wydalenia się osoby wzywanej, wzgl. zawiadamianej z miejsca jej zamieszkania, wezwanie (zawiadomienie) doręcza się za pokwitowaniem albo jednemu z domowników osoby zainteresowanej, w miarę możności starszemu, albo gospodarzowi domu lub stróżowi, ewentualnie miejscowemu urzędnikowi policyjnemu lub miejskiemu.

Odwołanie do Kuratora Okręgu Szkolnego przeciwko orzeczeniu karnemu inspektora szkolnego strona wnosi za pośrednictwem Inspektoratu szkolnego, który do odwołania dołącza wyciąg z protokółu rozprawy wraz z odpisem orzeczenia karnego, oraz wyciągiem z wykazu dzieci, opuszczających naukę szkolną, przedłożonym inspektorowi szkolnemu przez kierownika odnośnej szkoły.

Jednocześnie Kuratorjum przypomina, że karę za nieposyłanie dzieci do szkoły, przewidzianą w art. 42 Dekretu o obowiązku szkolnym, a określoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924 r. (Dz. Ust. Rz. P. № 9 poz. 89), stosować należy oględnie, uzależniając jej wysokość od warunków miejscowych, a zwłaszcza od drogi dziecka do szkoły, od traktowania sprawy nauczania powszechnego przez rodziców wzgl. opiekunów i od ich zdolności płatniczej. Najwyższy wymiar tej kary, t. j. 40 złotych dopuszczalny być może tylko w wyjątkowych wypadkach, gdy stwierdzona będzie bez żadnej wątpliwości zła wola rodziców lub opiekunów i gdy będą oni mogli nałożoną grzywnę zapłacić. Podobnie postępować należy przy wymierzaniu kary, przewidzianej w art. 41 Dekretu o obowiązku szkolnym.

Zaleca się stopniowanie kar, t. j. nakładanie grzywny mniejszej w pierwszym wypadku zaniedbania obowiązku szkolnego, wyższej w następnym i t. d. Również oględnie należy stosować karę aresztu.

Metryka szkolna.

W związku z zastosowaniem dekretu o obowiązku szkolnym, kierownicy szkół winni przystąpić do założenia i prowadzenia „metryk szkolnych".

Metryka szkolna ma obejmować spis wszystkich dzieci w wieku szkolnym (od 7 do 14 lat), zamieszkałych na obszarze obwodu szkolnego. Metryka szkolna ma być prowadzona rocznikami tak, aby każdy rocznik dzieci tworzył osobny zeszyt (tom), przyczem zestawiać należy w porządku alfabetycznym oddzielnie wykazy chłopców i dziewcząt. Za podstawę do ułożenia metryki szkolnej służą kierownikowi szkoły: 1) wykaz dzieci w wieku szkolnym, dostarczany przez Urząd gminny, względnie Magistrat, 2) wyciągi z metryk urodzenia, dostarczane przez prowadzących te metryki, 3) wykazy, sporządzane na podstawie specjalnych doraźnych spisów dzieci w wieku szkolnym i (wyjątkowo) 4) wykazy, sporządzane w szkole przez kierownika.

Na *początku maja* każdego roku kierownik szkoły zwraca się, zgodnie z art. 16 Dekretu o obowiązku szkolnym, o dostarczenie wykazu w wieku szkolnym do Wójta lub Magistratu, względnie do organów, sprawujących obowiązki policji miejscowej, oraz 2) do prowadzących księgi metryczne urodzeń.

Kierownik szkoły ze swej strony obowiązany jest utrzymywać ewidencję co do uczęszczania dzieci, które już raz zostały do szkoły zapisane.

Zaraz po ukończeniu każdego roku szkolnego kierownik zestawi wykaz tych dzieci, które:

a) w roku ubiegłym do szkoły uczęszczały i otrzymały świadectwo ukończenia nauki lub świadectwo odejścia ze szkoły,

b) tych, które podlegają jeszcze obowiązkowi szkolnemu

i z tego tytułu w następnym roku szkolnym nie będą uwolnione od uczęszczania do szkoły, przyczem wykaz ten ma być ułożony kolejno według oddziałów z wyszczególnieniem dzieci promowanych do następnego oddziału i niepromowanych,

c) wreszcie tych, które w ciągu roku umarły, lub przeniosły się do innej miejscowości.

Jednocześnie kierownik szkoły rozstrzyga kwestje, wynikające z art. 31 Dekretu o obowiązku szkolnym, a dotyczące kształcenia dzieci, będących w wieku szkolnym, nie w publicznej szkole powszechnej lub istniejącej legalnie szkole prywatnej, lecz w domu, a to wskutek żądań rodziców, względnie opiekunów dzieci, wniesionych do niego ustnie lub pisemnie.

Decyzje kierownika szkoły w zakresie § 31 Dekretu o obowiązku szkolnym, mogą być zmienione lub uchylone przez Inspektora Szkolnego wskutek odwołania się rodziców, względnie ich prawnych zastępców, bądź wskutek rewizji, przeprowadzonej z urzędu.

Równocześnie kierownik szkoły rozpatrzy kwestje, przewidziane w art. 32, 33 i 34 Dekretu o obowiązku szkolnym, a dotyczące:

1) Uwolnienia od obowiązku szkolnego: a) dzieci chorych fizycznie (szczególnie na gruźlicę otwartą) lub umysłowo, oraz dzieci niedorozwiniętych, b) dzieci, których mieszkanie jest więcej niż 3 km. odległe od szkoły, jakoteż dzieci, których mieszkanie oddzielone jest od szkoły przeszkodą naturalną;
2) czasowego odroczenia obowiązku szkolnego dzieciom słabowitym i wątłym.

Wnioski w tych sprawach przedłoży kierownik szkoły Inspektorowi Szkolnemu do dycyzji zgodnie z art. 35 Dekretu o obowiązku szkolnym.

Metryki raz założonej nie należy co roku przepisywać na nowo, lecz trzeba ją corocznie przeglądać i uzupełniać.

Zmiany, zaszłe co do stosunków dziecka, należy oznaczać w właściwych rubrykach formularza metryki stosownie do potrzeby przez wpisanie daty lub roku wzgl. cyfry oddziału szkoły, do którego dziecko uczęszcza, a w razie niezbędnej potrzeby—przez notatkę, dopisaną w rubryce „uwaga".

Wykreślenia z metryki dokonywa się przez przekreślenie nazwiska, nie zakreślając czytelności, oraz przez wpisanie stosownej daty do właściwej rubryki metryki szkolnej.

Czasowe odroczenie obowiązku szkolnego należy zaznaczyć w metryce przez wstawienie daty i numeru orzeczenia Inspektora Szkolnego w odnośnej rubryce, nie przekreślając jednak nazwiska dziecka. Dzieci, które umarły, które przeniosły się do innej miejscowości, lub zostały całkowicie zwolnione od obowiązku szkolnego przez Inspektora Szkolnego, należy z metryki wykreślać.

Co do dzieci, które w roku ubiegłym uzyskały czasowe odroczenie obowiązku szkolnego, należy zbadać, czy okoliczności, na skutek których odroczenie było dokonane, trwają dalej, lub też czy w razie ustania tych okoliczności nie wypada tego dziecka pociągnąć do uczęszczania do szkoły publicznej.

Przy rewizji metryki należy ją uzupełnić, dopisując do niej dzieci, które w ciągu ubiegłego roku szkolnego przybyły z innych miejscowości.

Celem wpisania dzieci nowego rocznika należy założyć oddzielny zeszyt (tom) metryki szkolnej.

Uwolnienie dziecka od nauki szkolnej i wykreślenie z wykazu dzieci, podlegających obowiązkowi szkolnemu, nastąpić może tylko na podstawie wykazu świadectw z ukończenia nauki lub świadectwa odejścia.

Uczniowie, którzy nie ukończywszy publicznej szkoły powszechnej, przeszli do szkół średnich, ale w ciągu roku je opuścili, podlegają nadal obowiązkowi szkolnemu i muszą mu uczynić zadość zgodnie z art. 28 Dekretu o obowiązku szkolnym.

Choroba czasowa dziecka, jego rodziców, ani ubóstwo dziecka, względnie jego rodziców nie mogą być powodem stałego zwolnienia dziecka od obowiązku szkolnego i wykreślenia go z metryki szkolnej.

Jeżeli kierownik szkoły przekona się, że dziecko z powodu wyjątkowego ubóstwa nie ma niezbędnej odzieży lub obuwia i dlatego nie może uczęszczać do szkoły, to nie powinien pociągać rodziców względnie opiekunów do odpowiedzialności za nieposyłanie takich dzieci do szkoły, obowiązany jest natomiast poczynić stosowne kroki, ażeby ci, do których to z obowiązku lub z urzędu należy, zaradzili potrzebom dziecka.

Na zakup odzieży i obuwia dla niezamożnych dzieci mogą być w pierwszym rzędzie obracane sumy, zebrane z grzywien, nakładanych przez Inspektora Szkolnego za niewykonywanie obowiązku szkolnego.

W przeciągu miesiąca *września* każdego roku kierownik szkoły przeprowadzi dodatkową rewizję metryki szkolnej, przyczem zanotuje w metryce decyzje Inspektora Szkolnego w sprawie żądania, zgłoszonego dodatkowo przez rodziców lub opiekunów co do czasowego odroczenia lub całkowitego zwolnienia od obowiązku szkolnego.

Wykaz dzieci, obowiązanych do uczęszczania na naukę szkolną winien być przez kierownika szkoły przygotowany najpóźniej do dnia 1 sierpnia każdego roku.

W miastach, w których istnieje więcej szkół i gdzie wskutek przesiedlenia się rodziców lub opiekunów dzieci z jednej części miasta do drugiej dzieci przestały uczęszczać do szkoły, do której zostały pierwotnie zapisane, należy czuwać nad tem, aby przy każdem przesiedlaniu się rodziców dzieci, jeżeli nie pozostają w szkole, do której zaczęły uczęszczać, przechodziły do innej, możliwie najbliższej szkoły.

W miastach metryka szkolna musi być założona i prowadzona w postaci „kartoteki", składającej się z kart oddzielnych dla każdego dziecka.

Kartotekę należy troskliwie zabezpieczyć i przechowywać tak, aby uniknąć gubienia lub niszczenia kart poszczególnych dzieci.

Do kartoteki powinien być sporządzony skorowidz w postaci spisu dzieci, zawierającego nazwiska i imiona dzieci oddzielnie dla każdego rocznika, przyczem numeracja dzieci w skorowidzu musi odpowiadać ściśle numeracji, użytej do oznaczenia kart poszczególnych dzieci.

W razie wyjazdu dziecka kierownik szkoły, któremu dziecko dotychczas podlegało, sporządza niezwłocznie odpis metryki szkolnej tego dziecka i przesyła bezpośrednio odpis Inspektorowi Szkolnemu nowego miejsca zamieszkania dziecka.

Po otrzymaniu odpisu inspektor szkolny wyda niezwłocznie zarzą-

dzenie celem pociągnięcia nowoprzybyłego dziecka do wykonywania obowiązku szkolnego.

Uwaga 1. Sprawa prowadzenia metryki szkolnej w m. Wilnie unormowana zostanie osobnem rozporządzeniem.

Uwaga 2. Formularze druków dla metryk szkolnych na zlecenie Ministerstwa W. R. i O. P. zostały wydane przez „Książnicę Polską" w Warszawie, ul. Nowy-Świat 59.

Do założenia i prowadzenia metryk szkolnych nie mogą być używane formularze druków, nie odpowiadające wzorom, przepisanym w § 24 instrukcji Ministra W. R. i O. P. z dnia 10 kwietnia 1923 r. № 4890/I.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Powyższa instrukcja została opracowana na podstawie okólnika Ministerstwa W. R. i O. P. № 4711/I z dnia 10 kwietnia 1923 r., oraz rozporządzenia tegoż Ministerstwa z dnia 20 kwietnia 1923 r. № 5259/I.

Wszelkie poprzednie zarządzenia w sprawie stosowania Dekretu o obowiązku szkolnym, z chwilą ogłoszenia niniejszej instrukcji, z nią niezgodne, tracą swą moc obowiązującą.

Dnia 15 kwietnia 1926 r.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) *D-r A. Ryniewicz*

Wzór zawiadomienia o zapisaniu dziecka do szkoły z urzędu.

Kierownik publicznej szkoły powszechnej w ....

zawiadamia p .... w ....
(wpisać imię i nazwisko)

jako { ojca / matkę / opiekuna } dziecka ...., że na mocy
(wpisać nazwisko i imię dziecka)

art. 20 Dekretu o obowiązku szkolnym (Dz. Pr. Pań. Pol. Nr. 14 z dnia 8 lutego 1919 r. poz. 147) dziecko powyższe zostało z urzędu zapisane do publicznej szkoły powszechnej ....
(wymienić nazwę lub Nr. szkoły i miejscowość)

i jest obowiązane w ciągu trzech dni stawić się na regularną naukę szkolną.

Zwraca się uwagę, że niezastosowanie się do niniejszego zawiadomienia pociągnie za sobą skutki, przewidziane w art. 44 i 42 Dekretu o obowiązku szkolnym.

Dnia .... 192 ...... r.

Kierownik szkoły
(podpis)

Wzór.

Wykaz kar za niewypełnianie obowiązku szkolnego.

Nr. porządkowy kwitu	Nazwisko i imię skazanego	Wysokość		Data		Uwagi
		Grzywny pieniężnej w złotych	Kary aresztu (liczba dni)	Wpłacenia grzywny	Odbycia kary aresztu	

W roku szkolnym	DZIECKO UCZY SIĘ				Nie uczy się z powodu:		UWAGA
	W publicznej szkole powszechnej		W innej szkole (nazwa i adres szkoły)	W domu	odroczenia zgodnie z art. 34 Dekr. o obowiązku szkolnym	całkowitego zwolnienia od obowiązku szkolnego na mocy art. 32 i 33 Dekretu o obow. szk.	
	Nazwa lub numer szkoły	Oddział			wpisać datę i Nr. decyzji Dozoru szk. wzgl. Rady szk. miejsk.		
VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII
19...../.....							
19...../.....							
19...../.....							
19...../.....							
19...../.....							
19...../.....							
19...../.....							

Załącznik do Nr. 4890/I.

Dla wsi.

Miejscowość............ Szkoła............

METRYKA SZKOLNA (System arkuszowy)

Rocznik 19............

						Dzieckiem opiekuje się			Dziecko uczy się					Nie uczy się z powodu		Wykreślone z metryki z powodu			
										W publicznej szkole powszechnej				Wpisać datę i № decyzji Dozoru szkolnego					
Nr. porządkowy	Nazwisko i imię dziecka	Płeć	Rok, miesiąc, dzień, miejsce urodzenia dziecka (gmina, powiat)	Wyznanie	Adres dziecka	Ojciec, matka, opiekun	Nazwisko i imię	Adres	W roku szkolnym	Nazwa lub numer szkoły	Oddział	W innej szkole (nazwa i adres szkoły)	W domu	Odroczenia zgodnie z art. 34 Dekretu o obowiązku szkolnym	Całkowite zwolnienia od obowiązku szkolnego na mocy art. 32 i 33 Dekretu o obowiązku szkolnym	Śmierci (data śmierci)	Wyjazdu (data wyjazdu i nowy adres dziecka)	Odpis metryki szkolnej przesłano Inspektorowi szkolnemu nowego miejsca zamieszkania dziecka (data i Nr. zawiadomienia)	Uwaga
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
									19.../...										
									19.../...										
									19.../...										
									19.../...										
									19.../...										
									19.../...										
									19.../...										

Załącznik do Nr. 4890/I. Dla miast.

METRYKA SZKOLNA
(system kartkowy)

Miejscowość .... **Rocznik 19** ...... **Nr. karty** ....

I. Wiadomości o dziecku:

Nazwisko ....
Imię ....
Płeć ....
Urodzon ...... dnia ...... miesiąca .... 19 ...... r.
Miejsce urodzenia ....
gmina ....
powiat ....
Wyznanie ....
Adres dziecka: ulica .... Nr. domu ....
Nr. mieszkania ....
Zmiany adresu ....
....
....

II. Dzieckiem opiekuje się:

Ojciec, matka, opiekun (podkreślić odpowiedni wyraz)
Nazwisko ....
Imię ....
Adres: miejscowość ....
ulica .... Nr. domu ...... Nr. mieszk ......
Zmiany adresu ....
....
....

III. Wykreślone z metryki szkolnej z powodu:

a) śmierci zaszłej dn. ...... miesiąca .... 19 ...... r.
....
b) wyjazdu, który nastąpił dn. ...... miesiąca ....
19 ...... r. do ....
(wpisać miejscowość, gminę, powiat)
....

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

IV. Odpis niniejszej karty przesłano Inspektorowi szkolnemu nowego miejsca zamieszkania dziecka dnia ...... miesiąca .... 19 ...... r. Nr. ....

V. UWAGA: ....
....
....

30.

Ruch służbowy.

Seminarja Nauczycielskie.

A. Mianowani:

1. Muchlińska Zofja, dyrektorka Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie w Wilnie, od 15—III—1926 r.
2. Żukowska Bronisława, nauczyc. kontraktowa, szkoła ćwiczeń przy Seminarjum Naucz. Żeńskiem w Wilnie, od 15—III—26 r.
3. D-r Zdziechowska Stefanja, nauczyc. etatowa Seminarjum Ochroniarskie w Wilnie, od 1—I—26 r.
4. Antoni Żywin - Białobrzeski, nauczyciel kontraktowy Seminarjum Naucz. Męskie w Borunach, od 1—I—26 r.
5. Bohuszewicz Tomasz, nauczyc. kontraktowy Seminarjum Naucz. Męskie w Borunach, od 16—III—26 r.
6. Byszek Władysław, naucz. etatowy Seminarjum Naucz. Męskie w Borunach, od 1—I—26 r.
7. Nowosielska Helena, naucz. etat. na rok 1925/26 Seminar. Naucz. Żeńskie w Trokach, od 1—I—26 r.
8. Ks. Wieliczko Piotr, naucz. religji kontrakt. Seminarjum Naucz. Żeńskie w Trokach, od 1—II—26 r.
9. Krasnych Sergjusz, lekarz szkolny Seminarjum Nauczyc. Żeńskie w Trokach, od 1—II—26 r.

B. Przeniesieni:

1. Janiszewski Stanisław, nauczyciel etatowy z Seminarjum Naucz. Męskiego w Wilnie do Semin. Naucz. Męsk. w Święcianach, od 1—IV—26 r.
2. Zdziechowska Stefanja, naucz. etatowa z Seminar. Ochroniarsk. w Wilnie do Semin. Naucz. Męsk. w Wilnie, od 1—IV—26 r.
3. Hajkowiczowa Stefanja, naucz. etatowa z gimnazjum im. J. Słowackiego w Wilnie do Semin. Naucz. Żeńskiego w Wilnie. od 1—I—26 r.

C. Zwolnieni:

1. Dubowikówna Izabela, naucz. kontrakt. 1) Seminarj. Ochroniarsk., 2) Seminarj. Męskie w Wilnie, 3) Seminarjum Naucz. Żeńskie w Wilnie z 31—III—26 r.
2. Szczuka Leon, naucz. kontrakt. z Seminarjum Naucz. Żeńskiego w Wilnie z dn. 31—III—26 r.
3. Juczewski Jan, naucz. kontr. z Seminarj. Naucz. Męsk. w Święcianach, z dn. 31—III—26 r.

Szkolnictwo średnie.

1. Kocowa Janina, etatowa nauczycielka Gimn. im. X. Czartoryskiego w Wilnie zwolniona z dn. 31—III—26 r. na własną prośbę.

Szkolnictwo powszechne.

Inspektorat pow. święciańskiego.

A. Przeniesieni:

1. Kiewlicz Aleksander, p. o. Instrukt. Oświaty Pozaszk. z Święcian na stanowisko nauczyc. w Bojarach gm. zabłociskiej, od 1—II—26 r.

B. Zwolnieni:

1. Plebańczykowa Jadwiga, nauczyc. Święciany z 31—I—26 r.
2. Rymszewicz Krzysztof, naucz. Bojary gm. zabłociskiej z 31—I—26 r.
3. Popławski Czesław, nauczyciel Powiewiórka gm. michałowskiej z 28—II—26 r.
4. Womaczkowa Zofja, naucz. Guże gm. michałowskiej z 31—III—26 r.
5. Dowlaszówna Marja, naucz. Świr gm. świrskiej z 31—III—26 r.

C. Zmarli:

1. Bałtroszewiczówna Jadwiga, naucz. Zaświrz gm. świrskiej, dnia 24—III—1926 r.
2. Knap Marjan, naucz. Święciany, dn. 23—II—26 r.

Inspektorat pow. postawskiego.

A. Mianowani:

1. Puhaczewska Helena, naucz. Postawy gm. postawskiej, od dnia 23—I—26 r.
2. Kinasz Władysław, naucz. Duniłowicze gm. duniłowickiej, od dn. 23—I—26 r.
3. Stańczak Aleksander, naucz. Zanie gm. mańkowickiej, od dnia 3—II—26 r.
4. Sowiźrał Wilhelm, naucz. Łabucie gm. łuckiej od dn. 3—II—26 r.
5. Białas Stanisław, naucz. Dziahile, gm. Zośniańskiej, od 1—II—26 r.

B. Przeniesieni:

1. Andraszówna Marja, naucz. z Postaw do Słobódki gm. miadziolskiej, od 1—II—26 r.
2. Klancewicz Anatol, naucz. z Rudziewicz gm. łuczajskiej do Rusiny gm. mańkowickiej, od 1—II—26 r.
3. Pietras Jakób, naucz. z Słobody gm. zośniańskiej do Michnicze gm. mańkowickiej, od 1—II—26 r.
4. Ciepielowski Stefan, naucz. z Andrzejek gm. miadziolsk. do Słobody gm. zośniańskiej, od 1—II—26 r.

C. Zwolnieni:

1. Bartoszewiczowa Helena, naucz. z Duniłowicz z dn. 31—I—26 r.
2. Mickiewiczówna Apolonja, nauczyc. z Łabuć gm. łuckiej z dnia 31—I—26 r.
3. Figarski Józef, naucz. z Dziahil gm. zośniańskiej z 28—II—26 r.
4. Grzybowski Walerjan, naucz. z Rubieży gm. jasiewskiej z dnia 28—II—26 r.

5. Okurowski Bolesław, nauczyciel kontraktowy z Duniłowicz z dnia 28—II—26 r.

6. Nowaszyński Jan, woźnica Insp Szkolnego z Duniłowicz z dnia 31—III—26 r.

7. Świrkowicz Jan, woźny Inspek. Szkolnego z Duniłowicz z dnia 31—III—26 r.

Inspektorat pow. oszmiańskiego.

A. Mianowani:

1. Krzyszkowski Edward, rozporządzeniem Inspektora Szkolnego pow. Oszmiańskiego z dnia 5 stycznia 1926 r. L. 33 zamianowany nauczycielem kierującym publiczną szkołą powszechną 1 klasową w Tołociszkach, gm. polańskiej z ważnością od 5 stycznia 1926 r.

B. Przeniesieni:

1. Polit Marjan, nauczyciel publicznej szkoły powszechn. 7 klasowej w Oszmianie rozporządzeniem Inspektora Szkolnego pow. Oszmiańskiego z dn. 5—I—26 r. L. 41 przeniesiony na stanowisko nauczyciela publicznej szkoły powszechnej 4 klasowej w Graużyszkach, gminy graużyskiej z ważnością od 1—I—26 r.

2. Świderska Wanda, nauczycielka publicznej szkoły powszechnej 1 kl. w Wołowikach, gm. Holszańskiej rozporządzeniem Inspektora Szkolnego pow. Oszmiańskiego z dn. 5—I—26 r. L. 43 przeniesiona na stanowisko nauczyc. publicznej szkoły powszechnej 5 klas. w Holszanach gm. holszańskiej z ważnością od 1—I—26 r.

3. Santocki Zygmunt, nauczyciel kierujący publiczną szkołą powsz. 1 klas. w Sikuniach, gm. solskiej rozporządzeniem Inspektora Szkolnego pow. oszmiańskiego z dn. 27—II—26 r. L. 679 przeniesiony na stanowisko nauczyciela publicznej szkoły powszechnej 3 klasowej w Krewie, gm. krewskiej z ważnością od 1—III—26 r.

4. Zieleniewski Walenty, nauczyciel kierujący publicz. szkołą powsz. 1 klasową w Słobodzie, gm. polańskiej rozporządzeniem Inspekt. Szkoln. pow. oszmiańskiego z dn. 5—1—26 r. L. 42 przeniesiony na stanowisko nauczyciela kierującego publiczną szkołą powsz. 1 klasową w Wołowikach gm. holszańskiej z ważnością od 1—I—26 r.

5. Harasimowiczówna Anna-Irena, nauczycielka kierująca publiczną szkołą powszechną 1 klasową w Chwiecewiczach, gm. smorgońskiej rozporządzeniem Inspektora Szkoln. pow. oszmiańskiego z dnia 27—II—26 r. L. 678 przeniesiona na stanowisko nauczycielki publicz. szkoły powsz. 2 klasowej w Stymoniach, gm. kucewickiej z ważnością od 1—III—26 r.

6. Busłowicz Wazław, nauczyciel kierujący publiczną szkołą powsz. 1 klas. w Kopcewiczach gm. krewskiej rozporządzeniem Inspektora Szkol. pow. oszmiańskiego z dn. 27—II—26 r. L. 681 przeniesiony na stanowisko nauczyciela kierującego publiczną szkołą powsz. 1 klas. w Rowku, gm. Krewskiej z ważnością od 1—III—26 r.

7. Sławecki Franciszek, nauczyciel kierujący publiczną szkołą powsz. 1 klas. w Wiszniówce, gm. krewskiej rozporządzeniem Inspektora Szkol. pow. oszmiańskiego z dn. 27—II—26 r. L. 680 przeniesiony na stanowisko nauczyc. kierującego publiczną szkołą powsz. 1 kl. w Korendach, gm. krewskiej z ważnością od dnia 1—III—26 r.

C. Zwolnieni:

1. Czerniewska Mieczysława, nauczycielka publicznej szkoły powszechnej 2 klasowej w Borunach, gm. Kucewickiej rozporządzeniem Inspektora Szkolnego z dnia 23—II—26 r. L. 535 zwolniona ze stanowiska nauczycielskiego w pow. Oszmiańskim z dniem 28—II—26 r. na własną prośbę.

2. Kropa Jan, nauczyciel kierujący publiczną szkołą powszechną 2 klasową w Wiażykańcach, gm. Dziewieniskiej rozporządzeniem Inspektora Szkolnego z dnia 26—I—26 r. L. 263 zwolniony ze stanowiska nauczycielskiego w pow. Oszmiańskim z dniem 31—I—26 r. na własną prośbę.

3. Wasilewska Jadwiga, nauczycielka publicznej szkoły powszechnej 7 kl. w Oszmianie rozporządzeniem Kuratorjum O. S. W. z dnia 20—II—26 r. L. I—2853/26 zwolniona ze stanowiska nauczycielskiego w pow. Oszmiańskim w drodze przeniesienia na stanowisko nauczycielki publicznej szkoły powszechnej Nr. 5 w Wilnie z ważnością od dnia 1—III—26 r.

D. Personel nauczycielski, który przeszedł pod władzę Inspektora Szkolnego pow. Wilejskiego w związku z podziałem administracyjnym woj. Wileńskiego z dniem 1 stycznia 1926 roku

1. Witkowski Jan, nauczyciel kierujący publiczną szkołą powszechną 3 klasową w Bienicy, gminy Bienickiej pow. Mołodeczańskiego, dawniej Oszmiańskiego;

2. Monkiewiczowa Paulina, nauczycielka wymienionej powyżej szkoły.

3. Zienowiczowa Marja, nauczycielka kierująca publiczną szkołą powszechną 2 klasową w Michniewiczach, gm. bienickiej pow. mołodeczańsk. dawniej oszmiańskiego.

4. Salaburowa Elżbieta, nauczyc. wymienionej powyżej szkoły.

5. Zienowicz Piotr, naucz. powyższej szkoły.

6. Piotrowski Paweł, nauczyciel kierujący publiczną szkołą powsz. 1 klasową w Ostaszkach, gm. Bienickiej, pow. mołodeczańskiego, dawn. oszmiańskiego.

7. Czuj Franciszek, naucz. kierujący publiczną szkołą powszechną 1 kl. w Zahorzu, gm. bienickiej, pow. mołodeczańskiego, dawn. oszmiańskiego.

8. Świerkosz Konstanty, nauczyciel kierujący publiczną szkołą pow. 1 kl. w Poniziu, gm. bienickiej, pow. mołodeczańsk. dawn. oszmiańskiego.

9. Dokurno Edward, naucz. kierujący publ. szkołą powsz. 2 klasową w Siwicy, gm. Bienickiej, pow. mołodeczańskiego, dawn. oszmiańskiego.

10. Sawicki Juljan, nauczyciel wymienionej powyżej szkoły.

11. Leśniewski Jan, nauczyciel kierujący publ. szkołą powsz. 1 kl. w Sinkach gm. bienickiej, pow. mołodeczańskiego, dawn. oszmiańskiego.

12. Wial Izydor, naucz. publicz. szkoły powsz. 1 kl. w Ordziei, gm. Bienickiej, pow. mołodeczańskiego, dawniej oszmiańskiego.

13. Przeździecka Jadwiga, nauczyc. kierująca publicz. szkołą powsz. 1 kl. w Kłoczkowie, gm. bienickiej pow. mołodeczańskiego dawniej oszmiańskiego.

14. Jużyk Bazyli, nauczyciel kierujący publ. szkołą powsz. 1 klas. w Skoworotczyźnie, gm. bienickiej, pow. mołodeczańskiego, dawniej oszmiańskiego.

15. Cieślak Stanisław, naucz. kierujący publ. szkołą powsz. 3 klas.

w Zaśkiewiczach, gm. bienickiej, pow. mołodeczańskiego, dawn. oszmiańskiego.

16. Isakiewicz Jan, nauczyciel wymienionej powyżej szkoły.
17. Kosierkiewicz Józef-Stanisław, naucz. wymienionej powyżej szk.
18. Krążyński Zygmunt, naucz. kierujący publ. szkołą powsz. 2 klas. w Mickiewiczach, gm. bienickiej, pow. mołodeczańskiego, dawniej oszmiańskiego.
19. Krążyńska Marja nauczycielka wymienionej powyżej szkoły.
20. Jeliński Michał, nuczyciel kierujący publiczną szkołą powszechną 2 klasową przy st. Zalesie, gm. bienickiej, pow. Mołodeczańskiego, dawniej Oszmiańskiego.
21. Zdrojewska Zofja, nauczycielka wymienionej powyżej szkoły.
22. Mickiewiczowa Benedyktyna, nauczycielka kierująca publiczną szkołą powszechną 1 klasową w Rymcelach, gm. bienickiej, pow. Mołodeczańskiego, dawniej Oszmiańskiego.
23. Kotuniak Zygmunt nauczyciel kierujący publiczną szkołą powszechną 1 klasową w Łoszanach, gm. bienickiej, pow. Mołedeczeńskiego, dawniej Oszmiańskiego.

E. Personel nauczycielski, który przyszedł pod władzę Inspektora Szkolnego pow. Oszmiańskiego w związku z podziałem administracyjnym woj. Wileńskiego z dniem 1 stycznia 1925 r.

1. Serwatowska Anna, nauczycielka kierująca publiczną szkołą powszechną 1 klasową w Rybakach, gm. smorgońskiej pow. Oszmiańskiego, dawniej gminy żodziskiej, pow. Święciańskiego.

Inspektorat szkolny pow. wileńskiego.

A. Mianowani:

1. Zamorska Józefa, tymcz. naucz. Podworańce od dn. 1—II—1926 r.
2. Michalewiczowa Marja, tymcz. naucz. Troki od dn. 1—III—26 r.
3. Szukiewiczówna Daniela, nauczyc. Jaszuny od dn. 1—III—26 r.
4. Cui Julja, naucz. Turgiele, od 1—III—26 r.
5. Kołyszkówna Anna, tymcz. naucz. Kowalczuki od dn. 1—III—26 r.
6. Antonów Pachomij, tym. naucz. kontr. religji staroobrzęd. Nowoileńsk, od dn. 16—II—26 r.
7. Żeniewska Anna, naucz. kontr. P. M. Szk. Liczuny, od dnia 1—I—26 r.

B. Przeniesieni:

1. Malewiczówna Irena, tymcz. naucz. z Połukni do Mazuryszek, od dn. 1—II—26 r.
2. Stankiewiczówna Helena, tymcz. naucz. z Kowalewki do Wołejkun, od dn. 1—II—26 r.

C. Zwolnieni:

1. Straszewiczówna Marja, tymcz. naucz. Mazuryszki, od dn. 31—1 1926 roku.
2. Jancewiczowa Marja, tymcz. naucz. Wołejkuny, od 31—XII—26 r.
3. Szyszkowski Bolesław, tymcz. naucz. Turgiele, od 31—XII—26 r.

4. Rouba Ferdynand, tymcz. naucz. Popiszki, od dn. 28—II—26 r.
5. Ks. Siekierko Zygm. naucz. kontr. religji N.-Wilejka, od 28—II—26 r.
6. Ks. Woźny Józef, naucz. kontr. religji Podbrzezie, od 28—II—26 r.
7. Antonów Pachomij, naucz. kontr. rel. staroobrz. Nowo-Ileńsk, od 16—I—26 r.
8. Górecka Wiktorja, st. kancel. Urz. Insp. Szk. pow. wileńsk. od 31—V—26 r.
9. Leszczyńska Helena, kancelist. Urz. Insp. Szk. pow. wileńsk. od 31—V—26 r.

Inspektorat pow. mołodeczańskiego.

A. Mianowani:

1. Mikołajczyk Piotr, naucz. 4-kl. szkoły w Lebiedziewie, gm. tej-że, od dn. 1—I—1926 r.
2. Swirzewski Józef, p. o. kier. 2-kl. szkoły w Rajewszczyźnie, gm. mołodecz., od dn. 1—II—26 r.
3. Stradowski Konstanty, kontr. naucz. P. M. Szkol, w Pieciulach, gm. radoszkowicze, od 1—III—1926 r.
4. Makarska Michalina, kontr. naucz. P. M. Szkol. w Gaju, gm. mołodeczańskiej, od 1—I—26 r.
5. Zakrzewski Ignacy, kontr. naucz. śpiewu w Lebiedziewie, tej-że gminy, od 1—III—26 r.

B. Przeniesieni:

1. Jastrzębska Zofja, naucz. 1-kl. szk. z Gruzdowa do Radoszkowicz, od 1—II—26 r.
2. Czechowiczówna Wiktorja, naucz. 6-kl. szk. z Radoszkowicz do Gródka, od 1—II—26 r.
3. Hajko Olga, naucz. 2-kl. szk. z Ciurle do Chołchła, od 1—II—26 r.
4. Enderowa Jadwiga, naucz. 1-kl. szkoły z Iwoncewicze, pow. wilejskiego do Mojsicz, od 1—IV 26 r.

C. Zwolnieni:

1. Bieńkowski Dobiesław, naucz. 2-kl. szkoły w Rajewszczyźnie, z dn. 31—I—26 r.
2. Świętorzecka Zofja, kontr. naucz. P. M. Szk. w Pieciulach, z dn. 31—I—26 r.

Inspektorat pow. brasławskiego.

A. Mianowani:

1. Janson Teodor, nauczyc. 2 kl. szk. w Stankowiczach, od 1—I. 1926 roku.
2. Lipiński Aleksander, nauczyc. 2 kl. szk. w Underłanach, od dnia 1—I—26 r.
3. Jaworski Józef, naucz. 6 kl. szk. w Widzach, od 1—III—1926 r.
4. Dębowski Józef, naucz. 3 kl. szk. w Nowym-Pohoście, od dnia 15—III—26 r.

B. Przeniesieni:

1. Jarmułowicz Roman, p. o. k. szkoły z Plebańc do Plusy, od dn. 15—I—26 r.
2. Dalecki Donat, p. o. k. szkoły z Plusy do Plebańc, od 15—I—26 r.
3. Urbanowicz Alfons, nauczyc. oddz. z Dukiel do Borodzienia, od 1—II—26 r.
4. Jodynis Jan, p. o. k. szk. z Kondraciszek do Borodzienia, od 1—II—26 r.
5. Piechalak Kazimierz, naucz. samoist. z Borodzienki do Cupowa, od 1—II—26 r.
6. Dyrago Tomasz, naucz. samoist. z Kozak do Sporun, od 1—II—26 r.
7. Turbiak Jan, p. o. k. szk. z Brasławia Ins. Ośw. Poz. do Drui, od 1—III—26 r.
8. Moreczówna Elżbieta, naucz. samoist. z Ciecirek do Borodzienicz, od 1—III—26 r.
9. Zienkiewicz Wacław, p. o. k. szk. z Drui do Mirszczyzny, od dn. 15—III—26 r.
10. Mickiewicz Witold, naucz. oddz z Drui do Walki, od 15—III—26 r.
11. Nadolska Walerja, naucz. oddz. z Dziedziny do Drui, od dnia 18—III—26 r.
12. Gogoliński Wiktor, naucz. oddz. z Belmontu do Kozaków, od 1—III—1926 r.

C. Zwolnieni:

1. Dziedzic Józef, naucz. samoist. Miłaszki z dn. 31—III—26 r.
2. Ciunelówna Marja, naucz. samoist. Bohiń z dn. 31—III—26.
3. Dowmonttówna Aniela, naucz. oddz. Miory z 1—II—26 r.
4. Kunowski Jan, naucz. oddz. Czyryłowo z 30—IV—26 r.
5. Witkówna Anna, naucz. oddz. Dowiaty z 30—IV—26 r.
6. Myszko Zofja, naucz. oddz. Łąckie z 30—IV—26 r.
7. Kszkur Józef, p. o. k. szk. Czeres z 30—IV—26 r.
8. Kaszkurówna Pelagja, naucz. oddz. Czeres z 30—IV—26 r.
9. Jeleński Aleksander, nauczyciel oddz. Jankowszczyzna z 31—V. 1926 roku.
10. Rubanik Bronisław, p. o. k. szk. Suromszczyzna z 30—IV—26 r.
11. Kaszkurówna Salomeja, nauczyc. samoist. Gerjaty z 30—IV—26 r.
12. Piechalak Kazimierz, p. o. k. szk. Borodzienicze z 30—IV—26 r.
13. Wierzbicki Ludwik, p. o. k. szk. Kajety z 21—I—26 r.
14. Kozłowska Wanda, nauczyc. oddz. Stankowicze z 31—I—26 r.
15. Szoppowa Kazimiera, naucz. oddz. Leonpol z 30—IV—26 r.
16. Szkute Antoni, sekretarz Brasław z 31—V—26 r.
17. Wojtkiewiczówna Marja, kancelistka Brasław z 31—V—26 r.
18. Rokicki Ignacy, woźnica Brasław z 31—V—26 r.
19. Kondratowiczówna Paulina, kontr. woźna Brasław z 31—V—26 r.
20. Dowmonttówna Marja, nauczyc. oddz. Jody z 18—I—25 r.
21. Krajewska Bronisława, naucz. oddz. Rymszany z 30—V—26 r.
22. Truchanowa Helena, nauczyc. Piastuny z 30—VI—26 r.
23. Robakówna Stanisława, naucz. oddziału Suromszczyna z 31—V. 1926 roku.
24. Krakowińska Marja, nauczyc. Lebiedzów z 31—V—26 r.

25. Karpikówna Marja, naucz. Janowo z 30—VI—26 r.
26. Piotrowicz Karol, naucz. Trybuchy z 30—VI—26 r.
27. Piotrowicz Bolesław, naucz. Kozakowo z 30—VI—26 r.
28. Siewrukówna Marja, naucz. oddz. Miezany z 30—VI—26 r.
29. Wierzbicka Zofja, naucz. oddz. Karasino z 30—VI—26 r.

Inspektorat pow. wilejskiego.

A. Mianowani:

1. Sęczkowski Bronisław, naucz. 1-kl. szkoły Zalewskie, gm. ilskiej, od 1—I—1926 r.
2. Markoni Bolesław, kontr. naucz. 6-kl. szkoły m. Wilejka, od dn. 1—I—26 r.
3. Szutowiczówna Emilja, nauczyc. 3-kl. szkoły Kołowicze, gm. wilejskiej, od 1—II—26 r.
4. Byszewski Bolesław, nauczyc. 4-kl. szkoły Krzywicze, gm. tej-że, od 1—III—26 r.
5. Jackowski Jan-Witold, naucz. 1-kl. szkoły Wykołowicze, gminy krzywickiej, od 1—III—26 r.
6. Lubicz-Majewska Joanna-Marja, naucz. 6-kl. szkoły m. Wilejka, od 1—IV—26 r.

B. Przeniesieni:

1. Humeniukówna Olga, p. o. kier. 2-kl. szkoły z Latyholi do Spasy, od 1—I—26 r.
2. Łudojciówna Bronisława, naucz 1-kl. szkoły z Czerwiaka do Dołhinowa, od 1—II—26 r.
3. Zdunek Nenryk, naucz. 4-kl. szkoły z Krzywicz do Niwek, od dn. 16—II—26 r.
4. Gierko Konstanty, naucz. 1-kl. szkoły z Siemionek do Kurzeńca, od 1—III—26 r.
5. Majajko Olga, naucz. 4-kl. szkoły z Krzywicz do pow. święciańskiego, od 1—IV—26 r.
6. Burak Józef, naucz. 2-kl. szkoły z Drozd do Krzywicz, od dnia 1—IV—26 r.
7. Burakowa Eugenja, naucz. 2-kl. szkoły z Drozd do Krzywicz, od 1—IV—26 r.
8. Malec Edward, naucz. 2-kl. szkoły z Mojsicz, pow. mołodeczańsk. do Iwoncewicz, od 1—IV—26 r.
9. Byszewski Bolesław, naucz. 4-kl. szkoły z Krzywicz do Kołodczyna, od 1—IV—26 r.

C. Zwolnieni:

1. Baran Władysław, naucz. 1-kl. szkoły w Niwkach z 31—I—26 r.
2. Piltz Stanisław, naucz. 4-kl. szkoły w Kurzeńcu z 28—II—26 r.
3. Rudź Stefan, naucz. 1-kl. szkoły w Wykołowiczach z 28—II—26 r.
4. Millerówna Julja, naucz. 1-kl. szkoły w Uzlanach z 31—III—26 r.
5. Pater Jan, naucz. 1-kl. szkoły w Poniżanach z 31—III—26 r.

31.

Ogłoszenia urzędowe.

Konkurs na stanowisko nauczycieli szkół średnich.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego ogłasza konkurs na stanowisko nauczycielskie w gimnazjach państwowych:

a) *języka polskiego* w Gimnazjum im. H. Sienkiewicza w Wilejce Powiatowej

b) *języka łacińskiego* w Gimnazjum im. H. Sienkiewicza w Wilejce Powiatowej

c) *języka niemieckiego* w Gimnazjum im. J. Piłsudskiego w Święcianach

d) *religji rzymsko-kat.* w Gimnazjum im. H. Sienkiewicza w Wilejce Powiatowej

c) *śpiewu* w Gimnazjum im. J. Lelewela w Wilnie.

Stanowiska te będą do objęcia z dniem 1 września 1926 r. Pobory, przywiązane do wymienionych stanowisk, określa ustawa z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 116 z dnia 15 lisopada 1923 r. poz. 924 oraz późniejsze zarządzenia).

O wymienione posady ubiegać się mogą osoby, posiadające kwalifikacje do nauczania w szkołach średnich, określone w ustawie z dnia 26 września 1922 r. (Dz. Ust. Rz. P. z roku 1924 r. Nr. 75 poz. 740) Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 18/140 poz. 178), względnie zezwolenie na nauczanie, wydane w myśl art. 3 tejże ustawy. Podania o posady należy wnosić do Kuratorjum Wilno, ul. Wolana 10., najpóźniej w ciągu czterech tygodni od daty ukazania się niniejszego komunikatu w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa W. R. i O. P. Nauczyciele czynni w państwowych szkołach, winni wnosić podania drogą służbową. Do podań należy dołączyć opis przebiegu życia, dokumenty, stwierdzające dokładnie i autentycznie czas, jakość i wymiar praktyki i pracy nauczycielskiej szkolnej, dowody studjów, urzędowe świadectwo lekarskie. Osoby nie pracujące w szkołach państwowych, winne podać nazwiska i adresy osób, na których opinje mogą się powołać. Zarazem należy dokładnie oznaczyć o które z wymienionych w konkursie stanowisk kandydat (ka) się ubiega a w szczególności jakich przedmiotów podejmuje się nauczać i do jakiej miejscowości pragnie być przeznaczony(a).

Egzamin kwalifikacyjny dla nauczycieli szkół powsz.

Podaje się do wiadomości pp. nauczycieli, że Ministerstwo zezwoliło na składanie egzaminów kwalifikacyjnych z różnych grup przedmiotów w terminie sierpniowym. Egzaminy rozpoczną się w dniu 4 sierpnia.

Podania należy przez swoje władze przysyłać do Inspektorjatu m. Wilna do dnia 29 lipca 1926 r.

W sprawie Dziennika Urzędowego Min. W. R. i O. P.

Kuratorjum prosi Dyrekcje i Zarządy Szkół, aby przesłały Wydziałowi Ogólnemu zbędne dla nich egzemplarze Dziennika Urzędowego Ministerstwa W. R. i O P. z r. 1924 № 6.

32.

Dział nieurzędowy.

Od Wydawnictwa.

Stosownie do zapowiedzi, danej w № 1 Dz. Urzęd. KOSW Redakcja i Administracja zamieszcza poniżej wpływy na Fundusz Wydawniczy, otrzymane do dn. 26 kwietnia włącznie:

Miejsce zamieszkania prenumeratorów	Na Fundusz Zakładowy		Na opłatę prenumerat.		Na składki dobrowolne		Razem	
	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.
Miasto Wilno	663	—	18	30	—	30	681	60
Powiat Wileński	145	—	—	—	—	—	145	—
Nowa Wilejka	22	—	—	—	—	—	22	—
Święciany	31	—	—	—	—	—	31	—
Powiat Święciański	240	—	—	—	2	—	242	—
Mołodeczno	10	—	—	—	—	—	10	—
Wilejka powiatowa	21	—	3	90	—	—	24	90
Powiat Wilejski	306	—	—	—	—	—	306	—
Dzisna	21	—	—	—	—	—	21	—
Powiat Dziśnieński	205	—	61	50	—	—	266	50
Oszmiana	13	—	—	—	—	—	13	—
Boruny	14	—	—	—	—	—	14	—
Powiat Oszmiański	25	—	—	—	—	—	25	—
Powiat Brasławski	127	—	2	10	—	—	129	10
Powiat Duniłowicki	60	—	—	—	—	—	60	—
Grodno	17	—	—	—	—	—	17	—
Brześć nad Bugiem	8	—	—	—	—	—	8	—
Lida	12	—	—	—	—	—	12	—
Razem	1940	—	85	80	2	30	2028	10

Druk. „Lux", Wilno.